

Miikka Seppälä

LEASING- JA OSTOPÄÄTÖKSEN
VERTAILU JA PÄÄTÖKSEN
VAIKUTUKSET YRITYKSEN
TALOUTEEN

Opinnäytetyö
Liiketalouden koulutusohjelma

Joulukuu 2009

MIKKELIN AMMATTIKORKEAKOULU

Mikkeli University of Applied Sciences

KUVAILULEHTI

 <p>MIKKELIN AMMATTIKORKEAKOULU Mikkeli University of Applied Sciences</p>		Opinnäytetyön päivämäärä 7.12.2009
Tekijä(t) Miikka Seppälä	Koulutusohjelma ja suuntautuminen Liiketalouden ko. / Taloushallinto	
Nimeke Leasing- ja ostopäätöksen vertailu ja päätöksen vaikutukset yrityksen talouteen		
Tiivistelmä <p>Leasinginvestoinnit Suomessa ovat lähes nelinkertaistuneet viimeisen kolmentoista vuoden aikana. Investointien kokonaismäärä oli vuonna 2008 lähes 2,2 miljardia euroa ja kasvun odotetaan jatkuvan tulevinakin vuosina. Leasinginvestointien suosio asettaa monet yritykset tilanteeseen, jossa päätös leasingin ja ostamisen välillä on tehtävä. Oikean päätöksen tekeminen ei ole yksinkertaista ja sen tekemiseen pitää ymmärtää päätöksestä seuraavia taloudellisia vaikutuksia.</p> <p>Sain aiheen ja toimeksiannon opinnäytetyölleni Etelä-Savon Tietohallinto Oy:ltä. Opinnäytetyöni vertailee leasingia ja ostamista yrityksen rahoitusvaihtoehtona ja niiden eroavaisuuksia. Lisäksi pyrin selvittämään, miten valinta leasingin ja ostamisen välillä vaikuttaa yrityksen talouteen. Selvennän myös leasingia ilmiönä ja tarkastelen sitä kokonaisvaltaisesti.</p> <p>Tutkimuksessa käytin kvantitatiivista eli määrällistä ja kvalitatiivista eli laadullista tutkimusmenetelmää. Tutkimukseni on sekoitus näitä molempia menetelmiä ja se sisältää havainnollistavia laskutoimituksia ja matemaattisia kaavoja, joilla totean teoriaosuuden olettamuksia oikeaksi. Tutkin myös toimeksiantajan tilinpäätöksen avulla kyseisen yhtiön taloudellista tilannetta. Tutkimusaineistona käytin kahta toimeksiantajani vastaanottamaa tarjousta ja yhtiön tilinpäätöstä vuodelta 2008.</p> <p>Tulokset tukivat hyvin teoriaosuutta ja monet olettamukset osoittautuivat todeksi. Tulokset osoittivat, että päätös leasingin ja ostamisen välillä vaikuttaa useisiin muuttujiin yrityksen taloudessa. Tulokset osoittivat myös, etteivät marginaali-investoinnit ole riittäviä muuttamaan merkittävästi yrityksen taloudellisia lukuja. Tulosten ja teorian pohjalta tein toimeksiantajaa varten muistilistan leasingin ja ostamisen vaikutuksista, jotka heidän olisi syytä ottaa tulevaisuudessa huomioon.</p>		
Asiasanat (avainsanat) Leasing, leasingilleottaja, leasingilleantaja, rahoitusleasing, käyttöleasing		
Sivumäärä 43 s. + liitteet 10 s.	Kieli Suomi	URN URN:NBN:fi:mamk-opinn200912036882
Huomautus (huomautukset liitteistä)		
Ohjaavan opettajan nimi Terttu Liimatainen	Opinnäytetyön toimeksiantaja Etelä-Savon Tietohallinto Oy	

DESCRIPTION

 <p>MIKKELIN AMMATTIKORKEAKOULU Mikkeli University of Applied Sciences</p>		Date of the bachelor's thesis 7 December 2009	
Author(s) Miikka Seppälä		Degree programme and option Business Management	
Name of the bachelor's thesis The comparison between a lease and a purchase and the effects of the decision on the company's finances			
Abstract <p>Lease investments in Finland have increased almost four-fold in the last thirteen years. The total amount of investments was nearly 2.2 billion euros in 2008 and growth is expected to continue in the future. The popularity of lease investments has put firms in a new kind of situation where a decision between a lease or a purchase has to be done. Making the right decision is not that simple because decision-makers must understand the effects on the company's finances.</p> <p>I received the subject for my bachelor's thesis from Etelä-Savo Tietohallinto Oy. My bachelor's thesis compared the lease and purchase as the company's financing alternatives and differences between these alternatives. In addition, I tried to find out how the choice between the lease and purchase affected the company's finances. I also introduced lease as a phenomenon and reviewed it comprehensively.</p> <p>I used the quantitative and qualitative research methods in my bachelor's thesis. My study was a mixture of these two methods and it contained illustrating calculations and mathematical formulas which verified the hypotheses of the theoretical part. I also used the financial statements of my client to study the company's financial situation. As a research material I used two offers which my client had received and company's financial statements for 2008.</p> <p>The results supported very well the theoretical part and many hypotheses proved right. The results showed that the decision between the lease and purchase affected to various variables in the company's finances. The results also proved that marginal investments were not sufficient to significantly change the company's financial figures. With the help of the results and the theoretical part I made a checklist for the company. The Checklist shows important matters to which they have to pay attention when making the decision between the lease or purchase.</p>			
Subject headings, (keywords) Lease, lessor, lessee, financial lease, operating lease			
Pages 43 p. + appendix 10 p.		Language Finnish	
		URN URN:NBN:fi:mamk-opinn200912036882	
Remarks, notes on appendices			
Tutor Terttu Liimatainen		Bachelor's thesis assigned by Etelä-Savon Tietohallinto Oy	

SISÄLTÖ

1	JOHDANTO	1
2	LEASINGRAHOITUS	2
2.1	Rahoitusleasing	3
2.2	Käyttöleasing	5
2.3	Sale and leaseback	6
2.4	Leasingrahoituksen mahdolliset hyödyt	7
2.5	Leasinginvestoinnit Suomessa.....	8
3	LEASINGSOPIMUSTEN KIRJANPITOKÄYTÄNTÖ	9
3.1	Leasingsopimus vuokralleottajan kirjanpidossa	11
3.2	Leasingsopimus vuokralleantajan kirjanpidossa	13
4	LEASING VEROTUKSESSA.....	15
4.1	Arvonlisäverotus leasingjärjestelyssä ja leasingvuokrien verotuskäytäntö .	16
4.2	Leasingvuokrien poisto-oikeus	17
5	PÄÄTÖKSENTEKOA HELPOTTAVIA MATEMAATTISIA KAAVOJA	18
5.1	Leasingia vastaava velka	18
5.2	Nettonykyarvon laskeminen	20
5.3	Kriittisen leasingpisteen määrittäminen	20
6	VAIKUTUKSET TALOUDELLISIIN TUNNUSLUKUIHIN.....	22
6.1	Kannattavuus	23
6.2	Vakavaraisuus	24
6.3	Maksuvalmius.....	26
7	TUTKIMUKSEN TOTEUTUS	27
7.1	Tutkimusmenetelmät	28
7.2	Tutkimusaineisto ja tutkimuksen luotettavuus	28
8	ETELÄ-SAVON TIETOHALLINTO OY	29
9	TILINPÄÄTÖKSEN JA TARJOUKSIEN TULKINTAA.....	31
9.1	Verotus.....	32
9.2	Tunnusluvut	33
9.3	Kriittinen leasingpiste	35
9.4	Nettonykyarvo	35

10 JOHTOPÄÄTÖKSET.....	36
11 PÄÄTÄNTÖ	39
LÄHTEET	40
LIITTEET	

1 JOHDANTO

”Miksi ostaa Mercedes-Benz 50 000 dollarilla, kun sen voi vuokrata 630 dollarin kuukausimaksulla?” Haim Levy & Marshall Sarnat

Leasinginvestointien määrä viimeisen 13 vuoden aikana on lähes nelinkertaistunut ja kasvun odotetaan edelleen jatkuvan tulevina vuosina. Ei siis ole ihme, että yllä olevan sitaatin kaltaisia mietteitä pyörii monen päätöksentekijän ajatuksissa. Päätös leasingin ja ostamisen välillä ei ole helppo, koska päätöksestä seuraa useita vaikutuksia yrityksen talouteen. Leasingin ymmärtäminen ilmiönä on ensiarvoisen tärkeää päätöstä tekeväälle yritykselle, jotta vaikutuksia pystyttäisiin tulkitsemaan kokonaisvaltaisesti. Vaikka aihe on hyvin ajankohtainen, on siitä kirjoitettu tietoa yllättävän pirstaleista eli jakautunut käsittelemään vain yhtä aihealuetta, kuten kirjanpitoa tai verotusta.

Opinnäytetyöni aiheena on vertailla leasing- ja ostopäätöstä ja sitä, kuinka valittu päätös vaikuttaa yrityksen talouteen. Tutkimusongelma on siis, kuinka valinta leasingin ja ostamisen välillä vaikuttaa yrityksen talouteen. Sain toimeksiannon opinnäytetyölleni Etelä-Savon Tietohallinto Oy:ltä ja tavoitteeni on tuottaa heille tulevaisuuden päätöksentekoa helpottavaa ja tukevaa informaatiota. Tarkoitukseni on myös auttaa opinnäytetyöni lukijaa ymmärtämään leasingia kokonaisvaltaisena ilmiönä. Teoriaosuudessa esitettyjä tilanteita ja väittämiä todennan tutkimusosuudessa.

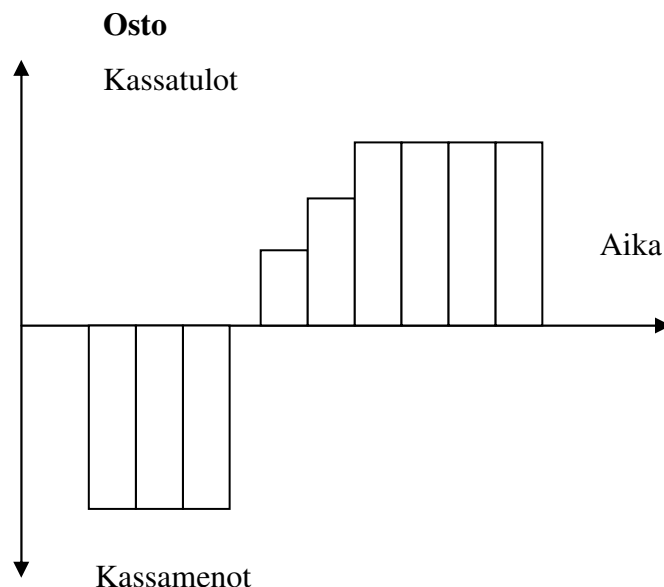
Olen rajannut työni koskemaan kolmea yleisintä leasingmuotoa ja tärkeimpiä kokonaisuuksia, joihin päätös leasingin ja ostamisen välillä vaikuttaa. Tutkimukseni on sekoitus kvalitatiivista ja kvantitatiivista tutkimusta, koska se täyttää molempien tutkimusmenetelmien tunnusmerkkejä. Aineistona käytän toimeksiantajalta saatuja, heille osoitettuja tarjouksia, sekä toimeksiantajan tilinpäätöstä vuodelta 2008.

Opinnäytetyöni sisältää leasingmuotojen tarkastelua, vaikutusten määrittelyä kirjanpitoon, taloudellisiin tunnuslukuihin ja verotukseen. Työssäni perehdytään myös matemaattisiin kaavoihin, joilla voi helpottaa päätöksentekoa leasingin ja ostamisen välillä. Koska päätöksestä seuraavat vaikutukset ovat moninaisia, kerään työni loppuun niin sanotun ”päätöksentekopuun”. ”Puuhun” kokoon oleellimmat asiat, mitä pitää huomioida päätöstä tehdessä.

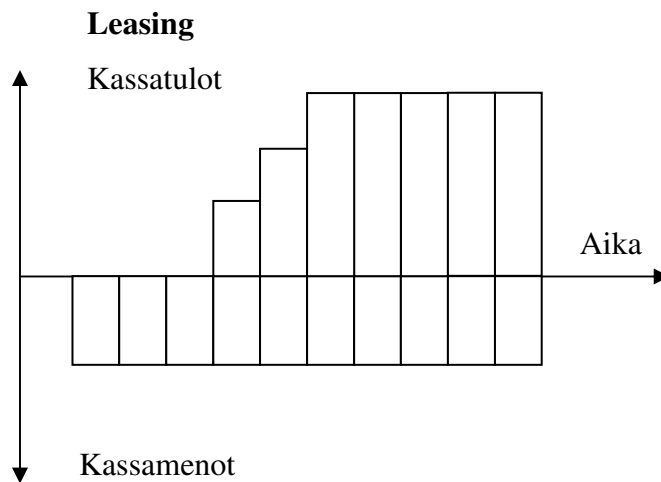
2 LEASINGRAHOITUS

Leasingrahoituksella tarkoitetaan tuotannontekijöiden pitkäaikaista vuokraamista, jolloin yrityksen ei tarvitse sitouttaa suuria määriä pääomia tuotannontekijöiden hankkimista varten. Yleisimpiä leasingmuotoja ovat rahoitusleasing (*financial leasing*) ja käyttöleasing (*operating leasing*). Leasingkohteina voivat olla mitkä tuotantovälineet tahansa, kuten esimerkiksi autot, atk- ja konttorilaitteistot, kalusteet sekä kiinteistöt. Leasingsopimuksien yhtenä hyvänä puolena on se, ettei erityisiä vakuuksia yleensä tarvita. Lisäksi sopimukseen kiinnitetään tavallisesti erinäisiä huolto- ja korjauspalveluita. (Leppiniemi 2000b, luku 8.)

Varsinkin aloittavilla yrityksillä, joilla ei ole mahdollisesti suuria pääomia käytettäväksi investointeihin, saattaa leasingrahoitus olla hyvä vaihtoehto tehdä esimerkiksi laitehankintoja. Näin yritys pyrkii sopeuttamaan menoja sen voimavarojen mukaiseksi ja rahoittamaan toimintaa tuloilla pääomien sijaan. Leasingrahoituksessa yritys pyrkii jakamaan menoja pitemmälle ajalle ja hallitsemaan siten paremmin rahoitustaan. Kuten kuvat 1 ja 2 osoittavat, leasingrahoituksessa menot jakaantuvat tasaisesti muodostamatta yhtä suurta kassavajetta kuin ostettaessa. (Kinkki & Lehtisalo 1998, 152.)

KUVA 1. Menojen jakaantuminen ostettaessa (Kinkki & Lehtisalo 1998, 152).

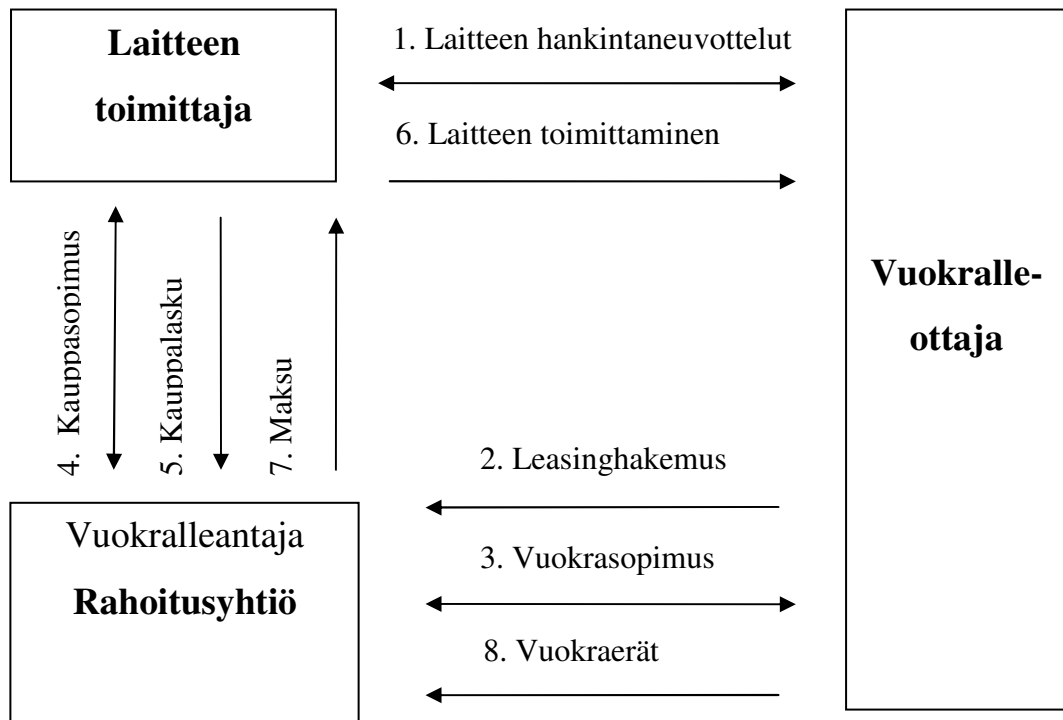

KUVA 2. Menojen jakaantuminen leasingrahoituksessa (Kinkki & Lehtisalo 1998, 152).

Tavanomaisesti leasing sopimukset ovat kestoaltaan 3 - 5 vuotta ja sopimukset koskevat käyttöiltään lyhytaikaista, uusittavaa käyttöomaisuutta. Rahoitusyhtiö tai leasingomaisuuden vuokraaja säilyttää omistuksensa leasingomaisuuteen, josta vuokralleottaja ainoastaan maksaa vuokria. Sopimuskauden päättyessä vuokralleottaja voi yleensä lunastaa vuokrakohteen omakseen tai jatkaa sopimusta edullisemmilla ehdoilla. Leasingvuokrat ovat verotuksellisesti vähennyskelpoisia. Käsittelen myöhemmissä kappaleissa leasingvuokrien käyttäytymistä verotuksessa tarkemmin. (Leppiniemi 2000a, 126 - 127.) Seuraavaksi tarkastelen kahta yleisintä leasingmuotoa ja havainnollistan niitä kuvien avulla. Eri leasingmuotoja on useita, mutta keskityn tarkastelemaan niistä kolmea yleisintä.

2.1 Rahoitusleasing

Alhola ym. (1999, 303) toteavat seuraavasti: ”Kansainvälisessä käytännössä leasingjärjestelyt määritellään rahoitusleasing sopimuksiksi ja käyttöleasing sopimuksiksi sen mukaan, missä määrin leasingkohteeseen liittyvät riskit ja edut ovat eri osapuolilla tai siirtyvät niille.” Yksinkertaisesti määrittelemällä rahoitusleasing sopimuksessa on mukana kolme osapuolta, laitteen toimittaja, rahoitusyhtiö eli vuokralleantaja ja vuokralleottaja. Rahoitusyhtiö ostaa leasingkohteen laitteen toimittajalta ja vuokralleottaja vuokraa sen rahoitusyhtiöltä. Vuokrakohteen omistus säilyy siis rahoitusyhtiöllä. Tätä prosessia havainnollistan seuraavan sivun kuvassa 3.

KUVA 3. Rahoitusleasingsopimuksen kuvaus (Alhola ym. 1999, 306).

Kansainvälisesti rahoitusleasingsopimuksia voidaan tarkastella liiketaloudellisesta tai oikeudellisesta näkökulmasta. Liiketaloudellisessa näkökulmassa painotetaan sopimuksen sisältöä omistusoikeuden sijaan. Määrittelyn perusteena ovat vuokralleottajan riskit ja etuudet, sekä niistä muodostuvat oikeudet ja velvoitteet. Liiketaloudellisesta näkökulmasta leasingkohteen käyttöoikeus kokonaisuudessaan siirtyy vuokralleottajalle, vaikka kohteen oikeudellinen omistus säilyy vuokralleantajalla. Jos leasingsopimus muistuttaa laajojen velvoitteiden ja oikeuksien perusteella ostotilannetta, voi vuokralleottaja käsitellä kohteeseen liittyviä oikeuksia aktivoitavina menoina ja merkitä ne tilinpäätöksessä taseeseen. (Alhola ym. 1999, 303 – 304.)

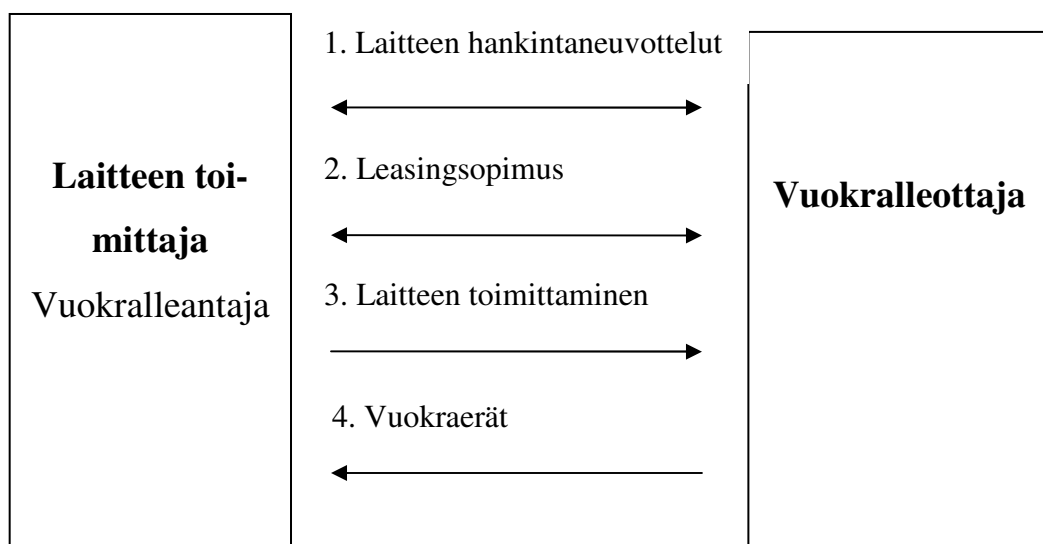
Oikeudellisesta näkökulmasta tarkasteltaessa painotetaan leasingkohteen omistusoikeutta, ei velvoitteiden ja oikeuksien siirtymistä tai laajuutta. Leasingkohteen omistusoikeus säilyy edelleen vuokralleantajalla ja se voidaan merkitä omistajan taseeseen. *International Accounting Standard 17* (IAS 17.10 & 17.11) listaa rahoitusleasingin tuntoimerkit seuraavasti:

- Omistusoikeus siirtyy vuokralleottajalle vuokrakauden päättyessä.
- Vuokralleottajalla on osto-optio, joka on niin edullinen, että se todennäköisesti tullaan käyttämään.

- Vuokra-aika kattaa suurimman osan taloudellisesta kokonaisvaikutusajasta, vaikkei omistus oikeus siirtyisikään.
- Vuokrasopimuksen alusta lähtien, vähimmäisvuokrien nykyarvo muodostaa olennaisen osan leasingkohteen käyvästä arvosta.
- Leasingkohde on erityisluontoinen ja vain vuokralleottaja voi käyttää sitä ilman suurempia muutoksia.
- Sopimuksen purkautuessa, vuokralleottaja vastaa vuokralleantajalle syntyneistä tappioista.
- Jäännösarvon voitot ja tappiot tulevat vuokralleottajalle.
- Vuokralleottajalla on mahdollisuus solmia markkinavuokraa edullisempi sopimus jatkokaudesta varten.

2.2 Käyttöleasing

Jos leasing sopimus ei täytä edellisessä luvussa mainittuja tunnusmerkkejä, on sopimus luonteeltaan käyttöleasingsopimus. Käyttöleasingsopimuksessa vuokralleottaja vuokraa leasingkohteen suoraan laitteen toimittajalta. Näin ollen poiketen rahoitusleasingsopimuksesta, kolmas osapuoli eli rahoitusyhtiö, jää sopimuksen ulkopuolelle. Havainnollistan käyttöleasingsopimuksen prosessia kuvan 4 avulla.

KUVA 4. Käyttöleasingsopimuksen kuvaus (Alhola ym. 1999, 309).

Tässä ja edellisessä luvussa olen käsitellyt leasingopimuksen tunnusmerkkejä kansainvälisestä näkökulmasta. Suomen lainsäädäntö ei kuitenkaan tunnista käyttöleasing- tai rahoitusleasingopimuksia, vaan painottaa oikeudellisen omistuksen merkitystä. Suomen lainsäädännön mukaan, leasingvuokria ei voida käsitellä edellä mainitulla tavalla käyttöomaisuuden hankintamenona. Riippumatta leasingopimuksen luonteesta, leasingvuokrat kirjataan vuokramenoina. (Alhola ym. 1999, 305.) Kirjanpitolain (KPL 6:18 §) mukaan rahoitusleasingopimuksia oli mahdollista käsitellä konsernitilinpäätöksessä IAS:n määräysten mukaisesti, mutta kyseinen pykälä kumottiin 31.12.2004 (KPL 9:2 § muutossäädös 30.12.2004/1304).

2.3 Sale and leaseback

Kolmas suhteellisen tunnettu ja käytetty leasingmuoto on niin kutsuttu *sale and leaseback*. Kyseistä leasingmuotoa käytetään varsinkin kiinteistöjen kohdalla ja rakennelmien kohdalla. Se poikkeaa huomattavasti kahdesta edellä mainituista leasingmuodoista eli rahoitus- ja käyttöleasingistä.

Sale and leaseback tarkoittaa tilannetta, jossa yritys myy omaisuuttaan toiselle yritykselle ja samalla sopii myydyn omaisuuden takaisinvuokrauksesta tiettyjen ehtojen mukaisesti. Ostaja on yleensä jokin rahoitusyhtiö, leasingrahoittamiseen erikoistunut yhtiö tai yksittäinen sijoittaja. *Sale and leaseback* järjestelyä voidaan pitää vaihtoehtona kiinnitykselle. (Brigham & Gapenski 1988, 582.)

Omaisuuden myyjä vastaanottaa välittömästi ostohinnan myymästään omaisuudesta, mutta säilyttää omaisuuden käyttöoikeuden itsellään. Esimerkiksi tilanteessa, jossa otetaan lainaa kiinteistöä varten, maksaa lainaaja samansuuruisia lainaeriä riittävästi kuolettaakseen velkansa. Samalla lainaaja maksaa määriteltyä korkoa jäljellä olevasta lainastaan. *Sale and leaseback* järjestely toimii samalla periaatteella. Leasingilleottaja maksaa riittävän määrän vuokraeriä palauttaakseen leasingilleantajalle alkuperäisen ostohinnan sekä määritellyn koron sijoituksestaan. (Brigham & Gapenski 1988, 582.)

Kauppa- ja teollisuusministeriö ei ota määräyksissään kantaa *sale and leaseback*- tilanteisiin. Kirjanpitolain mukaan *sale and leaseback*- sopimus tulkitaan, joko rahoitusleasing- tai käyttöleasingopimukseksi. Riippumatta tulkinnasta, lopputilanne on

samankaltainen kuin leasingilleottaja olisi lainannut rahaa antaen omaisuuttaan pantiksi. (Ahti ym. 2001, 106.)

2.4 Leasingrahoituksen mahdolliset hyödyt

Leasingrahoitus saattaa tuoda useita erinäisiä hyötyjä yritykselle. Leasingrahoituksen puolesta on esitetty monia eri näkökulmia, joita kaikkia ei kuitenkaan ole kannatettu. Levy ja Sarnat (1998, 661 - 663) listaa pääväittämiä, joita on tehty leasingrahoituksen puolesta seuraavasti.

Suhteellisen lyhytaikaiset käyttöleasingsopimukset ovat monesti joustavia vuokralleottajan kannalta. Vuokralleottaja voi hankkia tuotannontekijän käyttöönsä tarpeen mukaan ja olla uusimatta vuokrasopimusta, jos tuotannontekijä osoittautuu tarpeettomaksi. Kyseistä järjestelyä hyödynnetään yleisesti leasingsopimuksissa. Pitkäaikaisissa leasingsopimuksissa järjestely ei ole mahdollinen, joissa vuokralleottaja on velvollinen maksamaan vuokraeriä kuolettaakseen sopimuksen kokonaismäärään.

Monesti täyden palvelun leasingsopimus tarjoaa vuokralleottajalle vuokrattavan laitteen ylläpito- ja korjauspalvelun. Nämä etuudet näkyvät luonnollisesti kalliimpina vuokraerinä. Ylläpito- ja korjauspalvelut saattavat tulla kuitenkin edullisemmaksi leasingjärjestelyn avulla, kuin laitteen suoran ostamisen aikana.

Yksi mahdollisista etuuksista leasingjärjestelyllä on veroedun saavuttaminen. Leasingjärjestelyn avulla voidaan siirtää veroetuuksia yritykseltä toiselle, jolloin etuuden saaja voi ottaa maksimaalisen hyödyn irti. Näitä etuuksia vuokralleantaja kompensoi alhaisemmilla vuokraerillä. Verotuksellisiin asioihin palaan myöhemmässä vaiheessa opinäytetyötäni.

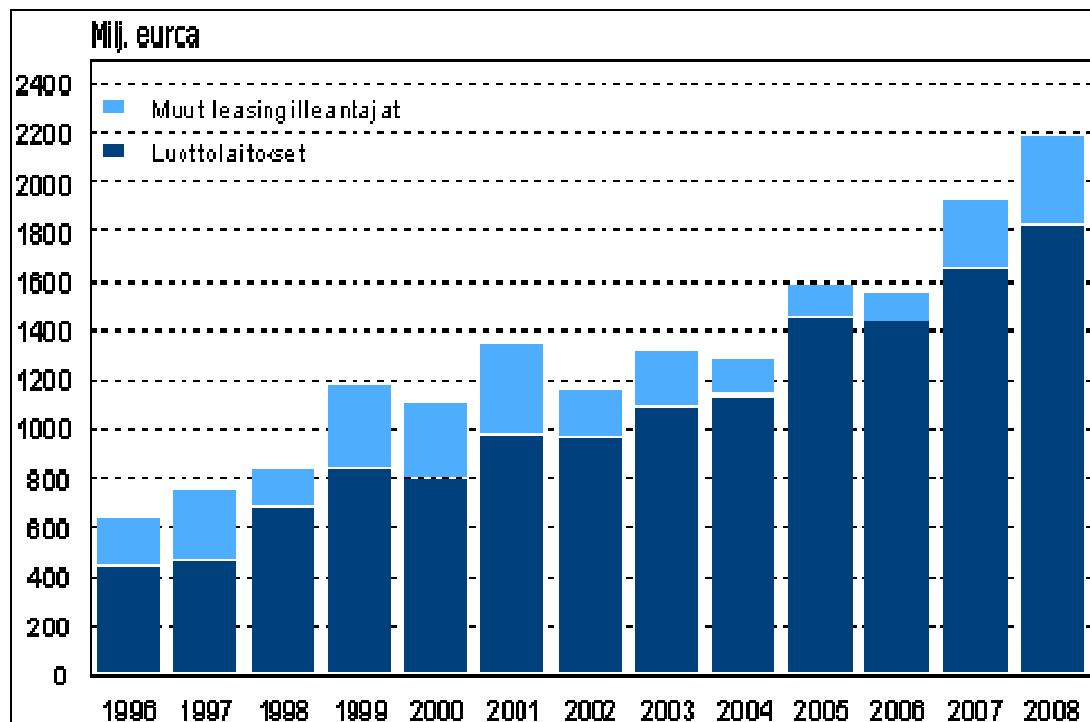
Leasingjärjestelyllä yritys voi välttää riskin joutua konkurssiin. Taloudellisten vaikeuksien aikana, jolloin vuokralleottaja ei pysty maksamaan vuokraeriään, voi vuokralleantaja ottaa vuokraamansa tuotannontekijän takaisin. Näin ollen, vuokralleottajaa ei tarvitse hakea konkurssiin, joka tapahtuisi varmasti, jos tuotannontekijä olisi ostettu lainarahoitteisesti omaksi. Edellä mainitut hyödyt aiheuttavat kalliimpia vuokraeriä, joten yrityksen pitää pystyä arvioimaan leasingvuokraamisesta aiheutuvat hyödyt suh-

teessa syntyviin kustannuksiin. Tästä syystä on vaikeaa arvioida, kannattaako yrityksen tehdä leasingjärjestely vai ostaa tuotannontekijä.

2.5 Leasinginvestoinnit Suomessa

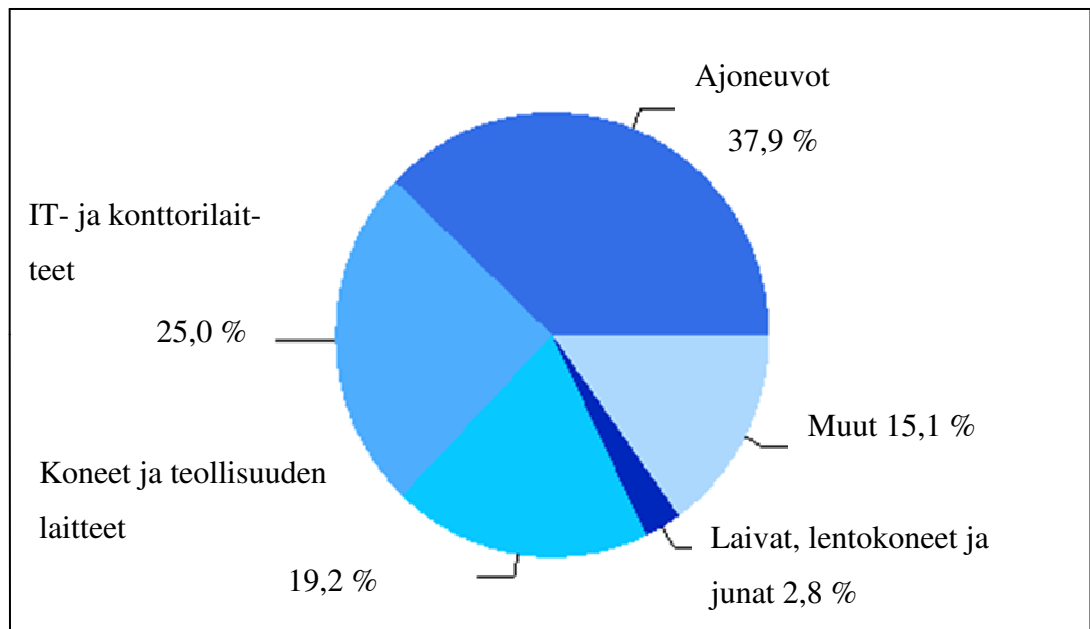
Varsinkin aloittavat yritykset voivat pienentää rahoitusriskiä turvautumalla leasingrahoitukseen erinäisissä laitehankinnoissa. Vallitsevan taloudellisen taantuman aikana riskien minimointi on yrityksille ensiarvoisen tärkeää. Taantumasta johtuen voidaan olettaa leasinginvestointien kasvaneen lähivuosien aikana. Tässä luvussa pyrin tarkastelemaan tilastoiden avulla leasinginvestointien määrää ja niiden mahdollista kasvua Suomessa, sekä leasinginvestointeja eri tuoteryhmittäin.

Kuten kuva 5 osoittaa, ovat leasinginvestoinnit kasvaneet lähes tasaisesti vuodesta 1996 alkaen. Kyseinen taulukko osoittaa myös leasinginvestointien kasvaneen lähes nelinkertaiseksi vuodesta 1996 vuoteen 2008. Vuonna 1996 leasinginvestointeja tehtiin leasingilleantajien mukaan reilun 600 miljoonan euron edestä, kun 2008 investointien määrä oli jo kasvanut lähes 2,2 miljardiin euroon. Taloudellisen taantuman vaikutusta on vaikea taulukon perusteella arvioida, mutta vuodesta 2006 alkaen ovat leasinginvestoinnit kasvaneet merkittävästi.

KUVA 5. Rahoitusleasinginvestoinnit leasingilleantajan mukaan vuosina 1996–2008 (Rahoitusleasing 2008).

Tilastokeskuksen mukaan suurin osa rahoitusleasinghankinnoista kohdistui ajoneuvoihin ja IT- ja konttorilaitteisiin. Nämä kaksi tuoteryhmää muodostivat yhteensä lähes 60 prosenttia kaikista rahoitusleasinghankinnoista. Tämä käy ilmi kuvasta 6. Kuten luvussa 2. mainitsin, kohdistuvat leasinghankinnat tyypillisesti lyhytaikaiseen, uusittavaan käyttöomaisuuteen. Juuri tämän tyyppistä lyhytaikaista, uusittavaa käyttöomaisuutta ovat ajoneuvot sekä IT- ja konttorilaitteet. Ei ole siis yllätys, että nämä kaksi tuoteryhmää ovat yleisimpiä rahoitusleasinghankintoja. Koneet ja teollisuuden laitteet ovat kolmanneksi yleisin rahoitusleasinghankinta 20 prosentin osuudella. Koneet ja teollisuuden laitteet ovat usein pitkäaikaisia ja kalliita investointeja, joiden suoraan ostamiseen yrityksillä ei välttämättä ole resursseja. Leasing tarjoaa tässä tapauksessa varteenotettavan vaihtoehdon.

KUVA 6. Rahoitusleasinghankinnat tuoteryhmittäin vuonna 2008 (Rahoitusleasing 2008).

3 LEASINGSOPIMUSTEN KIRJANPITOKÄYTÄNTÖ

IFRS-standardien voimaantulo on muuttanut leasing sopimusten kirjanpitokäytäntöä, koska kyseiset asetukset poikkeavat Suomen kirjanpitolaista. Kansainvälisten tilinpäätösstandardien mukaan leasingilleottaja merkitsee rahoitusleasing sopimukset taseeseen, sisältöpainotteisuuden periaatteen mukaan. Suomalaisessa lainsäädännössä sisäl-

töpainotteisuuden periaatetta tulkitaan kuitenkin eritavalla kuin kansainvälisissä tulkinnoissa. (Rytteri 2008.)

Kirjanpitolautakunnan lausunnon mukaan kirjanpitolakia ensisijaisesti soveltava kirjanpitovelvollinen ei voi käsitellä rahoitusleasingsopimuksia IAS-normiston vaatimalla tavalla (KILA 1775/28.3.2006). Suomen kirjanpitolain mukaan, leasingilleottaja ei esitä rahoitusleasingsopimuksiaan taseessa. Ainoastaan leasingilleantaja merkitsee rahoitusleasingsopimukset taseeseen. Leasingilleottajan kirjanpidossa sopimukset näkyvät tulostilillä vuokraerinä ja liitetietoina. (Rytteri 2008.) Leppiniemen mukaan Suomen kirjanpitolaissa ei käsitellä takaisinvuokrasopimuksia muun kuin konsernitilinpäätöksen osalta, joten niin kutsuttuja *sale and leaseback*-sopimuksia ei voida käsitellä IAS-normiston mukaisesti (Leppiniemi 2003, 103).

Vuodesta 2005 lähtien, on Euroopan unionin alueella toimivien julkisten pörssiyhtiöiden täytynyt noudattaa konsernitilinpäätöksessään IFRS-standardeja. Kyseisten standardien tarkoituksena on ollut yhdenmukaistaa eli harmonisoida eri maiden tilinpäätöskäytäntöjä. Varsinkin sijoittajien näkökulmasta, tilinpäätösinformaation vertailukelpoisuus on tärkeää. Vertailujen ehtona on se, että perustekijät lasketaan samalla tavalla yhtiön sijaintivaltiota riippumatta. (Räty & Virkkunen 2002, 19.)

IAS-normisto (nyttemmin IFRS) on laaja tilinpäätösinformaatiota sääntelevä säännöstö, joka koostuu useista standardeista, tulkintaohjeista (SIC) ja teoreettisesta viitekehystä. IAS korostaa sijoittajan näkökulmaa, kun taas suomalainen kirjanpitolaki perustuu velkojien suojaan. Lisäksi taseen merkitys IAS:n mukaan on tärkeämpi, kuin tuloslaskelman. (Räty & Virkkunen 2002, 25 – 26.)

Kirjanpitovelvollisella on mahdollisuus laatia tilinpäätöksensä IFRS-normien mukaisesti, jos tilintarkastaja on hyväksytty tilintarkastaja. Seuraavassa luvussa pyrin kuitenkin selventämään leasingin kirjanpitokäytäntöä ainoastaan kirjanpitolain mukaan. Asian selventämiseksi esitän kirjausesimerkkejä niin vuokralleantajan, kuin vuokralleottajan näkökulmasta.

3.1 Leasingsopimus vuokralleottajan kirjanpidossa

Leasingsopimuksen vaikutukset tilinpäätökseen ovat erilaiset kuin velaksi ostettaessa. Vuokratessa vaikutus ei kohdistu taserakenteeseen, kun taas ostaminen lainarahoituksella näkyy taserakenteen vieraassa pääomassa ja pysyvissä vastaavissa. (Leppiniemi, luku 13.) Seuraavan esimerkin tarkoituksena on selventää kirjanpitomenettelyä rahoitusleasingtapauksessa, vuokralleottajan kirjanpidon mukaan.

Oletetaan, että X Oy on hankkinut atk-laitteiston tekemällä leasingsopimuksen rahoitusyhtiön kanssa. Sopimusehdoissa mainitaan, että vuokra-aika on viisi vuotta alkaen 1.1.2005. Sopimusta ei voida sanoa irti ja sopimuskauden lopussa X Oy voi lunastaa laitteet itselleen hintaan 10 000 euroa.

Sopimuksen perusarvo on 185 000,00 euroa ja sopimuksen kesto yllämainittu 60 kuukautta. Ensimmäinen vuokraerä on suuruudeltaan 8 000,00 euroa ja seuraavat 59 erää 3 000,00 euroa per erä. Vuokralleottaja kirjaa leasingmaksut kuukausittain vuokramenoina kirjanpitoon seuraavasti. (Alhola ym. 1999, 307.)

	Leasingvuokrat		Sekkitili	
1. erä	6 557,38			8 000,00
2. erä.	2 459,02			3 000,00
---	---			---
12. erä	2 459,02			3 000,00
Tulostilille		33 606,60		
	33 606,60	33 606,60		

	Alv-saamiset		Tulostili	
1. erä	1 442,62			
2. erä.	540,98			
---	---			
12. erä	540,98			
Tulostilille			33 606,60	

Leasingvuokrat kirjataan tuloslaskelmassa kohtaan liiketoiminnan muut kulut, kuten alla olevasta erittelystä käy ilmi. Tärkeää on huomioida, ettei taseeseen kirjata mitään merkintöjä. Kirjanpitoasetus (KPA 2:7 § 2 mom. 2 kohta) määrää kuitenkin seuraavasti: ”Taseeseen sisältymättömistä vastuusitoumuksista ja vastuista on esitettävä liite-

tietona leasingvuokrasopimusten mukaisten vuokrien nimellismäärät, eriteltynä alkaneella ja sitä seuraavilla tilikausilla maksettaviin, samoin kuin näiden sopimusten olennaiset irtisanomis- ja lunastusehdot.” (Järvinen ym. 1998, 571.) Seuraavalla sivulla on havainnollistettu, kuinka edellä vaaditut määräykset esitetään oikein liitetiedoissa (Alhola ym. 1999, 308).

Tuloslaskelma

LIKEVAIHTO

Poistot ja arvonalentumiset

Liiketoiminnan muut kulut 33 606,60

LIKEVOITTO

Tilinpäätöksen liitetiedot:

Muut omat vastuut

Leasingsopimus, atk-laitteet:

Sopimusta ei voida irtisanoa. Sopimusaika on 60 kuukautta.

Lunastushinta sopimuskauden lopussa 10 000,00

Leasingmaksuja maksettu vuonna 2005 41 000,00

Leasingmaksuja maksettava vuosina 2006-2009 144 000,00

Jos X Oy haluaa lunastaa atk-laitteet sopimuskauden päätteeksi, kirjataan yrityksen kirjanpitoon normaali hankintameno, joka poistetaan suunnitelman mukaan jäljellä olevan taloudellisen käyttöajan kuluessa. Näin tapahtuessa, ovat kirjaukset seuraavanlaiset. (Alhola ym. 1999, 308.)

	Atk-laitteet		Sekkitili	
Hankittu	8 196,72			10 000,00
Poisto		2 049,18	Kaluston poistot	
Tulostilille			2 049,18	2 049,18
Tasetilille		6 147,54		
	<u>8 196,72</u>	<u>8 196,72</u>	<u>2 049,18</u>	<u>2 049,18</u>
	Alv-saamiset		Tulostili	
Hankittu	1 803,28			

2 049,18

3.2 Leasingsopimus vuokralleantajan kirjanpidossa

Leasingsopimus vuokralleantajan kirjanpidossa käyttäytyy hieman eritavoin kuin vuokralleottajan kirjanpidossa. Tätä havainnollistan kirjausesimerkeillä, jotka käsittelevät samaa leasingsopimusta kuin edellisessäkin luvussa. Nyt kirjausesimerkit käsittelevät oletetun rahoitusyhtiön kirjanpitoa, tuloslaskelmaa ja tasetta. Tässä tapauksessa taseeseen tulee merkintä, koska rahoitusyhtiö on hankkinut vuokrattavan atk-laitteiston omakseen laitteen toimittajalta.

Esimerkissä rahoitusyhtiö on tehnyt leasingsopimuksen X Oy:n kanssa ja hankkinut sitä varten laitteen 130 000 eurolla (106 557,38 + alv 23 442,62). Sopimuksen keskeinen sisältö on täysin sama, kuin edellisen luvun esimerkissä. Rahoitusyhtiö tekee hankitusta laitteistosta vuosittain 20 %:n tasapoiston. (Alhola ym. 1999, 310.)

Vuokrattavat laitteet		Sekkitili	
Hankinta	106 557,38		130 000,00
Poisto		21 311,48	
Tasetilille		85 245,90	
	106 557,38	106 557,38	
Leasingtulot			
1. erä		6 557,38	8 000,00
2. erä		2 459,02	3 000,00

12. erä		2 459,02	3 000,00
Tulostilille	33 606,60		
	33 606,60	33 606,60	
Alv-saamiset		Alv-velat	
	23 442,62		1 442,62
			540,98
Sumu-poistot			
	21 311,48		
Tulostilille		21 311,48	
	21 311,48	21 311,48	

Tasetili		Tulostili	
85 245,90		21 311,48	33 606,60

Kuten esimerkki havainnollistaa, ovat kirjaukset samankaltaiset kuin vuokralleottajan kirjanpidossa. Kirjaukset ovat luonnollisesti eri tileillä ja käänteiset verrattuna vuokralleottajan kirjanpitoon. Tilinpäätöksessä tase- ja tulostilin kirjaukset merkittäisiin seuraavasti. (Alhola ym. 1999, 310 – 311.)

Tuloslaskelma

LIKEVAIHTO	33 606,60

Poistot ja arvonalentumiset	
Suunnitelman mukaiset poistot	21 311,48

Tase

Vastaavaa

PYSYVÄT VASTAAVAT

Aineelliset hyödykkeet

Koneet ja kalusto	85 245,90

Jos oletetaan, että X Oy lunastaa laitteet viidennen kauden lopussa, olisivat rahoitusyhtiön kirjaukset seuraavanlaiset (Alhola ym. 1999, 311).

	Vuokrattavat laitteet		Sekkitili	
Alkusaldo	21 311,48		10 000,00	
Poisto 20 %		21 311,48	3 000,00	
Myyntitulo		8 196,72		
Myyntivoitto	8 196,72		3 000,00	
	<u>29 508,20</u>	<u>29 508,20</u>		
	Sumu-poisto		Liiketoim. muut tulot	
	21 311,48			8 196,72
Tulostilille		21 311,48	8 196,72	
	<u>21 311,48</u>	<u>21 311,48</u>	<u>8 196,72</u>	<u>8 196,72</u>

	Leasingtulot		Alv-velat	
1. erä		2 459,02		540,98

12. erä		2 459,02		540,98
Myynnistä				1 803,28
Tulostilille	29508,24			
	29508,24	29508,24		
	Tulostili			
	21 311,48			
		8 196,72		
		29 508,24		

Tuloslaskelma

LIKEVAIHTO	29 508,24
Liiketoiminnan muut tuotot	8 196,72

Poistot ja arvonalentumiset	
Suunnitelman mukaiset poistot	21 311,48

4 LEASING VEROTUKSESSA

Leasingsopimuksen verotusongelmat muodostuvat siitä, katsotaanko sopimus kaupan- (rahoitusleasing) vai vuokranluonteiseksi (käyttöleasing) sopimukseksi. Jos vuokralleottajasta on tullut kaupan yhteydessä leasinghyödykkeen omistaja, katsotaan leasingjärjestely kaupanluonteiseksi leasingsopimukseksi. Sama tilanne syntyy, jos vuokralleottajalla on velvollisuus lunastaa leasinghyödyke sopimuskauden päätteeksi. Kaupanluonteisessa leasingjärjestelyssä leasinghyödyke katsotaan luovutukseksi leasingilleantajan verotuksessa. Vuokraluonteisessa leasingsopimuksessa tilanne on päinvastainen, ellei vuokralleottaja lunasta hyödykettä sopimuskauden päätteeksi. (Eerola ym. 2005, 183.) Kansainvälisissä leasingjärjestelyissä on tärkeää selvittää sopimusosapuolten valtioissa noudatettava tulkinta leasingsopimusten luokittelusta (Kallio ym. 2008, 272).

Tilanteessa, jossa vuokranluonteinen leasingsopimus arvioidaankin kaupanluonteiseksi, sovelletaan verotuksessa samoja periaatteita kuin osamaksukaupassa ja kysymyk-

sessä katsotaan yleensä olevan vaihto-omaisuuden luovutus. Ikkalan ym. (1997, 337) mukaan leasingsopimus saatetaan tulkita peiteltyksi osamaksukaupaksi, jos sopimusta solmittaessa oli tarkoitus, että vuokralleottajasta tulee leasinghyödykkeen omistaja. Vuokranluonteinen leasingsopimus poikkeaa kaupanluonteisesta leasingsopimuksesta myös siten, että vuokranluonteisessa leasingissa leasinghyödykettä pidetään käyttöomaisuutena. Tästä johtuen kaupanluonteisessa leasingissa kiinnitetään huomiota hyödykkeen laatuun.

Kolmannen käsiteltävän leasingmuodon eli *sale and leaseback*-sopimuksen verotuskäsittely poikkeaa huomattavasti edellä mainituista kaupan- ja vuokranluonteisista leasingsopimuksista. Yleinen tulkinta on se, että *sale and leaseback* muodostuu kahdesta erillisestä tapahtumasta: kaupasta ja leasingista. Tämän transaktion tulkinta muuttuu, jos kaupantekohetkellä on todennäköistä, että vuokralleottaja hankkii leasinghyödykkeen takaisin itselleen. Eerola ym. (2005, 183) toteaa, että tällöin *sale and leaseback-sopimusta* arvioidaan kokonaisuutena, jossa ei tapahdu kauppaa tai takaisinlainausta, vaan kysymys on leasingista.

4.1 Arvonlisäverotus leasingjärjestelyssä ja leasingvuokrien verotuskäytäntö

Arvonlisäverolain mukaan tavaran vuokraaminen on arvonlisäveron alaista toimintaa. Sen sijaan kiinteistön vuokraaminen on arvonlisäverosta vapaata toimintaa. Jaksotusveronalaisten leasingvuokrien osalta tapahtuu arvonlisäverotuksen pääsäännön mukaan. Leasingvuokratulot tuloutetaan suoriteperusteen mukaan kullekin vuokra-ajan kalenterikuukaudelle tai laskutus- tai kertymisperusteen mukaan tilikauden aikana. Vuokralleantajan on muutettava vuokratulot suoriteperustetta vastaaviksi viimeistään tilikauden viimeisenä kalenterikuukautena. Jos yhtiön pääasiallinen liiketoiminta perustuu leasingtoiminnan harjoittamiseen, on sillä oikeus vähentää vuokrattaviksi hankkimiensa hyödykkeiden arvonlisävero vastaanottohetkellä. Kaikki suoritukset, jotka leasingilleottaja maksaa leasingilleantajalle, katsotaan arvonlisäveron alaiseksi vuokratuloksi. Tällaisia suorituksia ovat esimerkiksi järjestelystä aiheutuneet korot, asennukset ja huollot. Jos vuokralleantaja myy vuokrakauden päätteeksi leasinghyödykkeen, katsotaan myyntihinnan olevan arvonlisäveron alainen. (Tikka ym. 2000, luku 13.)

Elinkeinoverotuksessa leasingvuokrien jaksotus menee seuraavasti. Leasingilleantaja jaksottaa vuokratulot sille verovuodelle, jonka aikana vuokratulo on syntynyt. Jos vuokralleantaja on saanut vuokria ennakoon, voidaan ne jakaa tasaisesti vuokratuodelle tiettyjen ehtojen mukaisesti. Ehdoissa mainitaan, että vuokran täytyy kohdistua vähintään kahteen verovuoden jälkeiseen verovuoteen, jonka aikana vuokra on saatu. Lisäksi vuokran täytyy määräytyä ajan kulumisen perusteella. Leasingilleantajan on kuitenkin tuloutettava leasingvuokra viimeistään 10 vuoden kuluessa. Leasingilleottajalle aiheutuneet vuokratulot vähennetään verovuoden kuluna, jolloin verotuksellinen suorittamisvelvollisuus on syntynyt. (Eerola ym. 2005, 184.)

4.2 Leasingvuokrien poisto-oikeus

Suomen verolainsäädännön mukaan leasingvuokrat ovat kokonaisuudessaan vähennyskelpoisia. Leppiniemen (2003, 229) mukaan poisto-oikeus on aina vuokralleantajalla, ei vuokralleottajalla. Poikkeuksena kaupanluonteinen leasing, jossa vuokralleottaja on ottanut vuokrattavan hyödykkeen elinkeinotoimintansa käyttöön. Vuokratun hyödykkeen poisto-oikeus kuuluu siis hyödykkeen juridiselle omistajalle (Eerola ym. 2005, 184.)

Suomen verolainsäädännön mukaan työnantajan sosiaaliturvamaksut määräytyvät 1.4.2009 alkaen alla olevalla tavalla (Verohallinto 2009):

I Luokka 2,0 % (yleisin luokka)

- uusi yritys
- tai yrityksen kuluvan käyttöomaisuuden poistot vuodelta 2007 toimitetussa verotuksessa alle 50 500 euroa.
- yrityksen poistot vuonna 2007 yli 50 500 euroa, mutta alle 10 % palkoista.
- työnantaja ei harjoita liiketoimintaa esim. kotitalous tai liiketoimintaa harjoittamaton yhdistys.

II Luokka 4,2 %

- jos yrityksen poistot yli 50 500 euroa ja samalla vähintään 10 % mutta enintään 30 % palkoista.

III Luokka 5,1 %

- jos yrityksen poistot yli 50 500 euroa ja samalla yli 30 % palkoista.

Kuten yllä olevista maksuluokkien määrittelyistä huomaa, määräytyy työnantajan sosiaaliturvan maksuluokka poistojen perusteella. Näin ollen yritys voi niin sanotuissa rajatapauksissa vaikuttaa leasingpäätöksellään maksuluokkansa määräytymiseen.

5 PÄÄTÖKSENTEKOA HELPOTTAVIA MATEMAATTISIA KAAVOJA

Rahoituspäätöstä edeltää yleensä pitkä suunnitteluprosessi, jolla pyritään vakuuttamaan investoinnin kannattavuudesta. Leasingrahoitusta verrataan aina hyödykkeen omistamiseen, joka rahoitetaan vieraalla pääomalla. Päätöksentekoa helpottamaan on esitetty muutamia matemaattisia kaavoja, joilla pystytään määrittämään leasinginvestoinnin kannattavuutta verrattuna lainarahoitukseen.

Matemaattiset kaavat antavat suuntaa päätökselle, mutta eivät anna suoraa ratkaisua päätöksen tekemiseen. Tämä johtuu siitä, että rahoituspäätöstä tehtäessä leasingin ja omistamisen välillä, täytyy huomioon ottaa useita muuttujia sekä oheiskustannuksia ja säästöjä. Kaavat perustuvat myös johonkin tiettyyn oletukseen, joka ei välttämättä päde kaikissa vertailtavissa tapauksissa.

Seuraavissa luvuissa tarkastelen keskeisimpiä matemaattisia kaavoja, jotka voivat helpottaa päätöksenteossa leasingin ja omistuksen välillä. Tarkastelen kaavoja, kuten leasingia vastaava velka, nettonykyarvo ja leasingmaksun kriittinen piste. Esitän kaavojen lisäksi numeerisen esimerkin jokaisesta kaavasta.

5.1 Leasingia vastaava velka

Yritys voi leasingpäätöstä tehdessään laskea leasingkustannuksia vastaavan velan määrän. Kaava vastaa kysymykseen, kuinka suuri on sen velan määrä, joka vastaa leasingista aiheutuvia kustannuksia. Jos yritys valitsee leasingin, menettää se poistojen tuoman veroedun. Näin ollen leasingin kustannuksiksi muodostuvat kaavan mukaan

verovähennyskelpoiset leasingmaksut ja poistojen veroetu. Omistamiseen tarvittavan lainan kustannuksia ovat verovähennyskelpoiset korkomaksut ja lainan lyhennys. (Rytteri 2008.)

$$\begin{aligned} \text{COB} &= \text{COL} \\ \text{COL} &= L_t(1 - \tau_c) + \tau_c \text{ dep} \\ \text{COB} &= B [1 + r_b(1 - \tau_c)] \\ B[1 + r_b(1 - \tau_c)] &= L_t(1 - \tau_c) + \tau_c \text{ dep} \\ B &= \frac{L_t(1 - \tau_c) + \tau_c \text{ dep}}{[1 + r_b(1 - \tau_c)]} \end{aligned}$$

COB = lainakustannus, COL = leasingkustannus, L_t = leasingmaksu, r_b = vieraan pääoman kustannus, dep = poisto, τ_c = leasingilleottajan veroaste, B = lainapääoma

Alla olevassa taulukossa on laskettu leasingia vastaava velka 30 000 euron leasingmaksuille hyödykkeeseen, jonka hankintakustannus on 100 000 euroa. Jos yritys ostaisi hyödykkeen, tekisi se 20 000 euron tasapoiston. Yrityksen vieraan pääoman kustannus on 10 % ja veroaste 26 %. Taulukko osoittaa, ettei hyödykettä kannata hankkia leasingjärjestelyllä, koska samoilla kustannuksilla saataisiin velalla 115 113 euroa.

TAULUKKO 1. Leasingia vastaava velka (Rytteri 2008).

Vuosi	0	1	2	3	4	5
Hankintakulu	100 000					
Poisto	20 000					
Leasingmaksu		30 000	30 000	30 000	30 000	30 000
Verovähennys		7 800	7 800	7 800	7 800	7 800
Poistojen veroetu		5 200	5 200	5 200	5 200	5 200
Leasingkustannus		27 400	27 400	27 400	27 400	27 400
Vastaava velka						
Lainakustannus		27 400	27 400	27 400	27 400	27 400
Korko		11 115	9 198	7 138	4 927	2 551
Verovähennys		2 890	2 391	1 856	1 281	663
Lyhennys		19 175	20 594	22 118	23 754	25 512
Velka	111 153	91 978	71 384	49 267	25 512	0

5.2 Nettonykyarvon laskeminen

Leasingsopimuksen arvon voi määrittellä käyttämällä nettonykyarvon laskentakaavaa. Kyseisessä kaavassa leasingilleottajan kustannukset diskontataan vieraan pääoman-kustannuksella, josta vähennetään verojen osuus. Nettonykyarvon (*net present value*, *NPV*) kaava on seuraava:

$$NPV = I_0 - \sum_{t=1}^n \frac{T_c D_t + (1 - T_c) L_t}{[1 + (1 - T_c) r]^t}$$

Oletetaan, että yritys on hankkimassa hyödykettä, muttei osaa päättää leasingin tai suoran ostamisen välillä. Hyödykkeen hinta (I_0) on 100 000 euroa, kirjanpidollinen ja taloudellinen käyttöaika (n) 10 vuotta, veroaste (T_c) 34 %, vuosittainen suoraviivainen arvonalentuminen ($D_t = I_0 / n$) 1 000 euroa ja vuosittainen leasingvuokra (L_t) 1 500 euroa. Kaava olettaa, että maksuvirta on veron vähennyksen jälkeistä, joten kaavassa käytetään veron vähennyksen jälkeistä diskonttauskerrointa 5 %:n mukaan (liite 1).

$$\begin{aligned} T_c D_t + (1 - T_c) L_t &= (0,34 * 1\,000) + (0,66 * 1\,500) \\ &= 1\,330 \\ 7,722 * 1\,330 &= 10\,270 \end{aligned}$$

$$NPV = 10\,000 - 10\,270 = -270$$

Koska kaava antaa arvoksi negatiivisen luvun, on kannattavampaa ostaa hyödyke kuin tehdä leasingjärjestely. Jos arvo on positiivinen, olisi kannattavampaa tehdä leasingjärjestely, kuin ostaa hyödyke. (Levy & Sarnat 1998, 666.)

5.3 Kriittisen leasingpisteen määrittäminen

Leasingmaksulle voi määrittää kriittisen pisteen matemaattisella kaavalla. Kaava määrittää pisteen, jossa leasingmaksu muuttuu velkarahoitusta kalliimmaksi. Näin ollen vertaamalla pisteen määrittämää arvoa vuotuisen leasingmaksuun, saadaan suuntaa-

antavaa tietoa leasingjärjestelyn kannattavuudesta. Kriittinen leasingpiste määritellään seuraavalla kaavalla:

$$\sum_{t=1}^n \frac{T_c D_t + (1 - T_c) L_t^*}{[1 + (1 - T_c) r]^t} = I_0$$

Kaava muuntuu seuraavalla tavalla, jotta kriittinen leasingpiste (L^*) saadaan ratkaistua:

$$L^* = \frac{I_0 - \sum_{t=1}^n T_c D_t / [1 + (1 - T_c) r]^t}{\sum_{t=1}^n (1 - T_c) / [1 + (1 - T_c) r]^t}$$

Oletetaan, että yritys on hankkimassa hyödykettä, muttei osaa päättää leasingin tai suoran ostamisen välillä. Hyödykkeen hinta (I_0) on 100 000 euroa, kirjanpidollinen ja taloudellinen käyttöaika (n) 10 vuotta, veroaste (T_c) 34 %, vuosittainen suoraviivainen arvonalentuminen ($D_t = I_0 / n$) 1 000 euroa ja vuosittainen leasingvuokra (L_t) 2 000 euroa. Verojen jälkeinen 10 vuoden diskonttauskerroin 5 % mukaan on 7,722 (liite 1).

$$L^* = \frac{I_0 - (1\,000 * 0,34 * 7,722)}{(1 - T_c) * 7,722}$$

$$L^* = \frac{10\,000 - 2\,625,50}{0,66 * 7,722} = \frac{7\,374,50}{5,09} = 1\,446,80$$

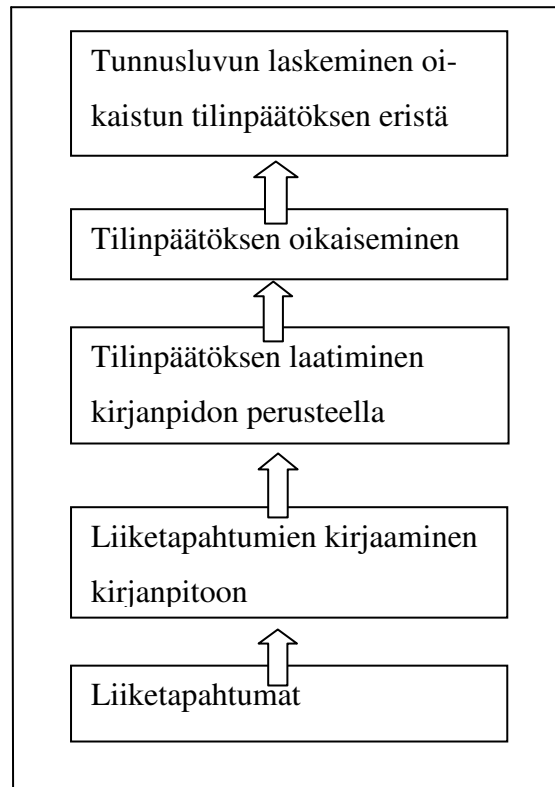
Kaavasta saatu arvo 1 446,80 tarkoittaa sitä kriittistä hintaa, jonka ylittävät arvot eivät ole enää kannattavia vuotuisiksi leasingmaksuksi. Esimerkissä vuotuinen leasingmaksu oli 2 000 euroa, joka on saatua arvoa (L^*) huomattavasti suurempi. Näin ollen,

esimerkin yrityksen olisi kannattavampaa ostaa hyödyke omistukseensa, kuin tehdä leasingjärjestely. (Levy & Sarnat 1998, 668.)

6 VAIKUTUKSET TALOUDELLISIIN TUNNUSLUKUIHIN

Yrityksen taloudelliset toimintaedellytykset rakentuvat kannattavuudesta, vakavaraisuudesta ja maksuvalmiudesta. Näitä tekijöitä voidaan analysoida laskemalla tilinpäätöksestä yrityksen taloudellista tilannetta kuvaavia tunnuslukuja. Tunnusluvut saadaan jakamalla jokin tietty erä tuloslaskelmasta tai taseesta, jollakin toisella erällä (Kallunki & Kytönen 2002, 73).

Tunnuslukujen muodostuminen on pitkä prosessi, joka alkaa jo liiketapahtumien kirjaamisesta. Tätä prosessia havainnollistan alla olevalla kuvalla 7. Kaiken perustana ovat liiketapahtumien kirjaukset. Lukujen muodostumisessa on syytä huomioida, että kirjanpidossa tapahtuvien harkinnanvaraisuuksien, arvostuksien ja merkintäerojen takia lukemat voivat muuttua merkittävästi. Tästä syystä kuvan kolmen ensimmäisen tason jälkeen tilinpäätös oikaistaan. (Laitinen 2002, 39.)

KUVA 7. Tunnuslukujen muodostumista kuvaava prosessi (Laitinen, 2002, 39).

Kuten opinnäytetyöni eri luvuissa on käynyt ilmi, ovat vaikutukset tilinpäätökseen ja täten myös tunnuslukuihin erilaiset riippuen hyödykkeen hankintatavasta. Esimerkiksi hyödykkeen hankinta velkarahoituksella kasvattaa yrityksen vierasta pääomaa. Leasingjärjestelyllä ei tällaista vaikutusta ole. Lisäksi vieraasta pääomasta maksettavat korkokulut kasvavat. Vaikutukset tunnuslukuihin saattavat olla olennaisia, riippuen luonnollisesti leasinghyödykkeen arvosta. Käytännössä valinta leasingin ja omistuksen välillä vaikuttaa lähes kaikkiin taloudellisiin tunnuslukuihin. Seuraavissa luvuissa käsittelem kannattavuuden, maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden tunnuslukuja, joihin leasing tai ostopäätös vaikuttaa voimakkaimmin.

6.1 Kannattavuus

Kannattavuutta kuvastaa yrityksen tulos eli voitto tai tappio. Tämä on niin sanottu kannattavuuden absoluuttinen mittari. Kannattavuuden mittaamisessa erikokoisten yritysten osalta käytetään kuitenkin suhteellisia mittoja. Suhteutetut mittarit voidaan rakentaa kahdella tavalla. Yrityksen tulos suhteutetaan liikevaihtoon tai saavutettu tulos suhteutetaan yrityksen käytössä oleviin resursseihin, kuten pääomaan. Tärkeim-

piä kannattavuuden mittareita ovat voittoprosentteihin ja pääoman tuottoprosentteihin perustuvat tunnusluvut. (Leppiniemi & Leppiniemi 2000, 180.)

Käyttökate ei ilmoiteta virallisessa tuloslaskelmassa. Käyttökate on kuitenkin laskettavissa tilinpäätöstiedoista, lisäämällä liiketulokseen poistot. Käyttökateprosentti saadaan jakamalla käyttökate kuluneen vuoden liikevaihdolla ja kertomalla saatu osamäärä sadalla. Käyttökateprosentti kuvaa parhaiten tilikauden kannattavuutta. Hyväksi luettavat käyttökateprosentit vaihtelevat toimialan mukaan, mutta teollisuudessa sen pitäisi olla 10 – 25 %, palveluyrityksessä 5 – 15 % ja kaupan alalla 2 – 10 %. (Leppiniemi & Leppiniemi 2000, 180 – 184.) Yrityksen investointipäätös leasingin ja omistukseen hankkimisen välillä vaikuttaa käyttökateeseen, koska omistukseen hankkiminen vaikuttaa poistoihin.

$$\text{Käyttökateprosentti} = \frac{\text{Käyttökate}}{\text{Liikevaihto}} \times 100$$

Toinen tarkastelun kohteena oleva tunnusluku on oman pääoman tuottoprosentti eli ROE- prosentti (*Return on equity*). Oman pääoman tuottoprosentilla ilmaistaan oman pääoman suhdetta tilikauden tulokseen. Oman pääoman tuottoprosentti saadaan jakamalla tilikauden tulos omalla pääomalla ja kertomalla saatu osamäärä sadalla. (Knüpfer & Puttonen 2004, 204.) Tunnusluku on tärkeä varsinkin sijoittajan näkökulmasta. Jos oletetaan, että yritys tekee esimerkiksi tuotantolaitteinvestoinnin käyttämällä omaa ja vierasta pääomaa, vaikuttaa tehty päätös oman pääoman tuottoprosenttiin. Leasingjärjestelyllä kyseistä vaikutusta ei synny.

$$ROE = \frac{\text{Tilikauden tulos}}{\text{Oma pääoma}} \times 100$$

6.2 Vakavaraisuus

Vakavaraisuudella tarkoitetaan yrityksen vieraan ja oman pääoman osuutta koko pääomasta. Yrityksen ollessa vakavarainen, pystyy se selviytymään vaivatta vieraan pää-

oman korkomaksuista. Taloudellisesti vaikeina aikoina on ensiarvoisen tärkeää, että yritys on vakavarainen, koska liiketoiminnan tuottojen pienentyessä yritys voi joutua rahoituskriisiin. (Kallunki & Kytönen 2002, 80.)

Yrityksen vakavaraisuutta hyvin kuvaava tunnusluku, johon päätös leasingin ja ostamisen välillä vaikuttaa, on suhteellinen velkaantuneisuus. Kyseisessä tunnusluvussa yrityksen taseesta luettavissa olevat velat suhteutetaan liikevaihtoon. Tunnusluku on vertailukelpoinen eri yritysten välillä, jos yritykset edustavat samaa toimialaa. (Niskanen & Niskanen 2002, 56.) Suhteellisen velkaantuneisuuden ollessa alle 40 %, on se arvona hyvä, 40 – 80 % merkitsee tyydyttävää ja yli 80 % heikkoa (Kallunki & Kytönen 2002, 82). Hyödykkeen ostaminen kasvattaa taseen velkoja ja tästä syystä vaikuttaa yrityksen suhteelliseen velkaantuneisuuteen. Oletuksena tietenkin on, että hyödyke täytyy rahoittaa velkarahoituksella. Leasingjärjestely ei muuta taseen velkoja tai liikevaihtoa, joten se ei myöskään vaikuta suhteellisen velkaantuneisuuden tunnuslukuun.

$$\text{Suhteellinen velkaantuneisuus, \%} = \frac{\text{Taseen velat} - \text{saadut ennakot}}{\text{Liikevaihto (12 kk)}} \times 100$$

Toinen vakavaraisuutta kuvaava tunnusluku on *gearing*-prosentti. Tunnusluvussa korollisesta vieraasta pääomasta vähennetään likvidit rahavarat ja saatu erotus jaetaan omalla pääomalla. Likvidien varojen vähentäminen vieraasta pääomasta kuvastaa tilannetta, jossa yritys käyttää ensin likvidin omaisuutensa korollisten velkojen lyhentämiseen. Kyseistä tilannetta ei voisi tapahtua, koska yritys ei tule toimeen ilman toiminnan ylläpitävää likvidiä omaisuutta. Mitä suurempi on *gearing*-prosentti, sitä velkaantuneempi yritys on. *Gearing*-prosenttia voidaan pitää hyvänä, jos se on alle 100. (Niskanen & Niskanen 2002, 56.)

Gearing-prosentti on hyvä esimerkki tunnusluvusta, johon investointipäätös leasingin ja ostamisen välillä vaikuttaa voimakkaasti. Vaikutukseen johtavat syyt ovat samat kuin edellisen tunnusluvun kohdalla. Ostamiseen vaadittava velkarahoitus kasvattaa vierasta pääomaa ja näin ollen aiheuttaa muutoksen *gearing*-prosenttiin. Edelleen oletuksena on, ettei yritys pysty rahoittamaan investointia ilman velkarahoitusta. Todennäköisesti yritys rahoittaisi investoinnin korollisella vieraalla pääomalla ja omalla

pääomalla. Leasingjärjestelyn vaikutus kohdistuu myös seuraavan vuoden omaan pääomaan, mutta vaikutus on marginaalinen verrattuna hyödykkeen ostamiseen.

$$\text{Gearing-}\% = \frac{\text{Korollinen vieras pääoma - rahat ja rahoitusarvopaperit}}{\text{Oma pääoma}} \times 100$$

6.3 Maksuvalmius

Maksuvalmius eli likviditeetti tarkoittaa yrityksen valmiutta selvitä juoksevista menoista ja velvoitteistaan. Maksuvalmius koostuu muun muassa kassavaroista ja heti nostettavissa olevista pankkitalletuksista. Lisäksi maksuvalmiutta kuvaa myös vaivattomasti rahaksi muutettavissa oleva varallisuus. Tällaista varallisuutta ovat pörssinoteeratut arvopaperit, saamiset ja vaihto-omaisuus. (Kallunki & Kytönen 2002, 84.)

Yleisimmät maksuvalmiutta kuvaavat tunnusluvut ovat *quick ratio* ja *current ratio*. Molemmissa tunnusluvuissa jakajana toimii lyhytaikainen vieras pääoma ja jaettavana on rahoitusomaisuus tai rahoitusomaisuuden ja vaihto-omaisuuden summa. Yrityksen saadessa QR:n arvoksi yli 1, katsotaan se hyväksi ja vastaava arvo CR:n osalta on yli 2. (Leppiniemi & Leppiniemi 2000, 202 – 203.) Lyhytaikaisella vieraalla pääomalla tarkoitetaan velkaa, joka erääntyy maksettavaksi vuoden tai sitä lyhyemmän ajan kuluessa. Tästä syystä *quick ratio* ja *current ratio* lukuihin ei päätös leasingin ja ostamisen välillä käytännössä vaikuta. Oletetaan, että yritys hankkii hyödykkeen omistukseensa velkarahoituksella. On hyvin epätodennäköistä, että kyseinen velka olisi lyhytaikaista vierasta pääomaa. Jos näin kuitenkin tapahtuisi, olisi hyödykkeen hankintakustannuksen oltava pieni ja myös vaikutus tunnuslukuihin pieni. Tilanne ei siis ole todennäköinen, muttei mahdotonkaan.

$$\text{Quick ratio} = \frac{\text{Rahoitusomaisuus}}{\text{Lyhytaikainen vieras pääoma}}$$

$$\text{Current ratio} = \frac{\text{Rahoitusomaisuus} + \text{vaihto-omaisuus}}{\text{Lyhytaikainen vieras pääoma}}$$

Päätös leasingin ja ostamisen välillä vaikuttaa tunnuslukujen lisäksi yrityksen nettovarallisuuteen. Nettovarallisuus saadaan vähentämällä yrityksen velat varoista. Nettovarallisuudella on merkittävä osuus tilinpäätöstä tulkittaessa, koska sitä käytetään pohjana määritettäessä yhtiön osakkeen matemaattista arvoa. Osakkeen matemaattinen arvo saadaan jakamalla yhtiön nettovarallisuus ulkona olevien osakkeiden lukumäärällä. Näin ollen, nettovarallisuus vaikuttaa myös osinkojen jakoon.

7 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

Tutkimuksen aiheena on tarkastella leasingjärjestelyn ja ostamisen vaikutusta Etelä-Savon Tietohallinto Oy:n talouteen, joka on opinnäytetyöni toimeksiantaja. Tarkastelu suoritetaan toimeksiantajalle osoitettujen tarjouksien (liitteet 2 - 3) pohjalta. Lisäksi hyödynnän tutkimuksessani toimeksiantajan tilinpäätöstä vuodelta 2008 (liite 4).

Teoriaosuus koostui kattavasti leasingin esittelystä, kirjanpidosta, verotuksesta, kaavaratkaisumalleista ja taloudellisista tunnusluvuista. Rajaan tutkimukseni koskemaan tilinpäätöksen tunnuslukuja ja kaavaratkaisuja, koska toimeksiantajan kannalta nämä ovat päätöksenteossa oleellisimpia informaation lähteitä. Lisäksi tutkin, onko toimeksiantajan sosiaaliturvan maksuluokka niin sanottu rajatapaus, että leasing- tai ostopäätös voisi vaikuttaa määräytyvään maksuluokkaan ratkaisevasti. Rajaus estää myös tutkimustani paisumasta liian suureksi.

7.1 Tutkimusmenetelmät

Tutkimuksen tarkoituksena on tarkastella leasing- tai ostopäätöksen vaikutusta yrityksen talouteen ja tuottaa toimeksiantajalle päätöksentekoa helpottavaa informaatiota. Toimeksiantajan pyynnöstä, pyrin kokoamaan heitä varten niin sanotun muistilistan leasing- ja ostopäätöksen vaikutuksista.

Tutkimukseni on sekoitus kvantitatiivista ja kvalitatiivista tutkimustyötä. Kvantitatiivisella tutkimuksella tarkoitetaan määrällistä tutkimusta, jossa korostetaan laskennallisia menetelmiä. Kvantitatiivisessa tutkimuksessa on keskeistä, että havaintoaineisto soveltuu määrälliseen eli numeeriseen mittaamiseen. Kvantitatiivinen tutkimus pohjautuu aiempiin teorioihin ja hypoteeseihin ja sen tavanomaisiin piirteisiin kuuluvat muun muassa laskutoimitukset, kattava, mutta täsmällinen otoskoko sekä tilastollinen kuvaus. (Hirsjärvi ym. 2001, 129 – 131.)

Kvalitatiivinen tutkimus eli laadullinen tutkimus puolestaan keskittyy ymmärtämään ja tarkastelemaan tutkittavaa ilmiötä sekä sen merkitystä. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa tulkinalla ja ymmärtämisellä on keskeinen sija ja ilmiöstä pyritään saamaan kokonaisvaltainen kuva. Kvalitatiivisen tutkimuksen päämääränä on lisätä tietoa tutkittavasta ilmiöstä ja tutkimus voi esimerkiksi keskittyä kehittämään aineistolähtöistä teoriaa. Ominaispiirteitä kvalitatiiviselle tutkimukselle ovat pieni ja teoreettinen otos, teemat ja käsitteet sekä merkityksien ymmärtäminen. (Soininen 1995, 34 – 37.)

7.2 Tutkimusaineisto ja tutkimuksen luotettavuus

Opinnäytetyössäni tutkimusaineistona on kaksi toimeksiantajalle tehtyä tarjousta ja toimeksiantajan tilinpäätös vuodelta 2008. Sain toimeksiantajalta useita tarjouksia, mutta päätin rajata tutkimukseni koskemaan 2 tarjousta, koska niiden avulla pystyn parhaiten kuvaamaan leasing- tai ostopäätöksen vaikutusta yrityksen talouteen.

Tutkimusaineiston sain sähköpostitse ja ainoa vaatimus oli säilyttää tarjouksen tehneen yrityksen anonymiteetti. Kaikki tutkimuksessa esitetyt luvut löytyvät liitteistä, joko ESTH:n tilinpäätöksestä (liite 4) tai tarjouksista (liitteet 2 - 3). Luvussa 8 ennen varsinaista tutkimusraporttia, esittelen toimeksiantajan.

Vaikka tutkimusta tehdessä pyritään välttämään virheitä, vaihtelee tulosten pätevyys ja luotettavuus. Tästä johtuen tutkimuksissa pyritään arvioimaan tehdyn tutkimuksen luotettavuutta. Arvioinnissa voidaan hyödyntää erilaisia mittaus- ja tutkimustapoja. Tärkeitä käsitteitä tutkimuksen luotettavuuden arvioimisessa ovat reliabiliteetti, validiteetti ja objektiivisuus. Reliabiliteetilla tarkoitetaan mittaustulosten toistettavuutta eli sen kykyä antaa ei-sattumanvaraisia tuloksia. Validius tarkoittaa tutkimusmenetelmän kykyä mitata juuri sitä, mitä tutkijalla on tarkoituskin mitata. Tutkimuksen ollessa objektiivinen, on se toisin sanoen puolueeton. Tutkijan henkilökohtaiset mielipiteet eivät saa vaikuttaa tutkimuksen tuloksiin. (Hirsjärvi ym. 2001, 213 – 215.)

Opinnäytetyössäni analysoin niin sanottua kovaa dataa ja teen useita laskutoimituksia. Jos tutkittavat asiat toistaisivat, olisivat tulokset täsmälleen samat. Tutkimustani voi pitää siis reliaabelina. Tutkimukseni on myös validi, koska mitattavat asiat ovat täsmällisiä.

8 ETELÄ-SAVON TIETOHALLINTO OY

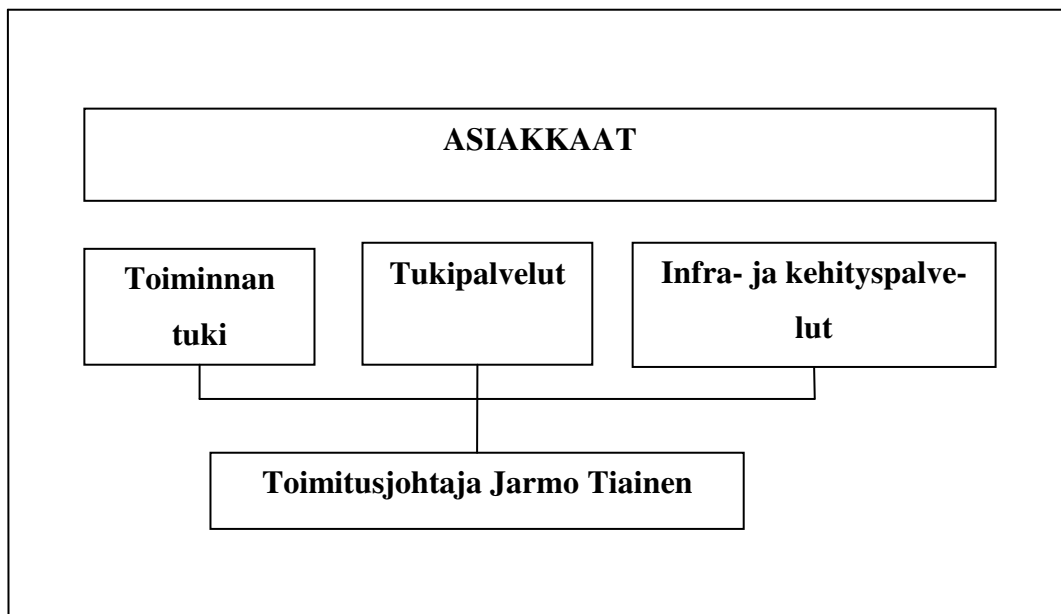
Tämä luku pohjautuu kokonaisuudessaan Etelä-Savon Tietohallinnon (2009) Internet-sivujen antamaan tietoon yhtiöstä, sen palveluista, toimialasta ja organisaatiosta. Yhtiö kuvaa toimintansa tarkoitusta seuraavalla tavalla: ”Etelä-Savon tietohallinto Oy järjestää alueen kuntatoimijoille toiminnan vaatimuksia vastaavia ICT-palveluita. Tavoitteena on tukea asiakkaiden toiminnan kehittämistä niin, että siinä käytetään tehokkaasti hyväksi tietotekniikkaa”.

Yhtiö perustettiin tammikuussa 2007 ja sen liikevaihto on noin 4,5 miljoonaa euroa. ESTH:n palveluksessa työskentelee 30 henkilöä. Yhtiö toimii sopimusperustaisesti asiakkaidensa edustajana tietojärjestelmiin ja tietoverkkoihin liittyvissä ratkaisuisia järjestämällä niihin liittyvät palvelut. ESTH:n suurimmat asiakasyhteisöt ovat Hirvensalmen, Kangasniemen, Mäntyharjun, Pertunmaan, Puumalan ja Ristiinan kunnat sekä Mikkelin ja Pieksämäen kaupungit sekä Etelä-Savon sairaanhoitopiiri, Etelä-Savon koulutuksen kuntayhtymä ja Mikkelin ammattikorkeakoulukuntayhtymä.

Yhtiön mukaan seudullisella keskittämisellä voidaan saavuttaa monenlaisia hyötyjä esimerkiksi toimialojen yhteisten tietojärjestelmien ja laitestandardien muodossa.

Seudullinen keskittäminen parantaa verkostoitumista ja mahdollistavat asiakkaille paremmat ict-palvelut. Keskittämisellä voidaan saavuttaa kuntatasolla tai eri toimialoissa merkittäviä säästöjä hankintakustannuksissa, päivityksissä ja ylläpidossa. Yhteisistä standardeista hyötyvät asiakkaiden lisäksi myös Etelä-Savon kuntien asukkaat.

ESTH:n suurimmat osakkeen omistajat ovat Mikkelin kaupunki (46 %) ja Etelä-Savon sairaanhoitopiiri (16 %) yhteensä noin 62 prosentilla kaikista osakkeista. Muita merkittäviä omistajia ovat Mikkelin ammattikorkeakoulu ja Etelä-Savon kunnat, kuten Mäntyharju, Kangasniemi ja Ristiina. Organisaatio koostuu kolmesta suuremmasta yksiköstä ja operatiivisesta toiminnasta vastaavasta toimitusjohtajasta. Organisaation rakennetta havainnollistan kuvalla 8.

KUVA 8. Etelä-Savon Tietohallinto Oy:n organisaatiokaavio (Etelä-Savon Tietohallinto 2009).

Yhtiö tarjoaa asiakkailleen kokonaisvaltaisia ict-palveluita, kuten tietoverkko-, tietoturva- ja koulutuspalveluita, kommunikaatiojärjestelmiä sekä työasemapalveluita. Palvelu perustuu ostopalveluihin, jotka kilpailutetaan määräväleihin. Yhtiö tekee myös omaa palvelutuotantoa, jos se on taloudellisesti perusteltua. ESTH:n oma palvelutuotanto keskittyy strategiatyöhön, suunnitteluun ja projektien läpivientiin. (Etelä-Savon Tietohallinto Oy 2009.)

9 TILINPÄÄTÖKSEN JA TARJOUKSIEN TULKINTAA

Kaikki tutkimuksessani käytettävät tiedot ja luvut löytyvät ESTH:n saamista tarjouksista ja vuoden 2008 tilinpäätöksestä, jotka löytyvät liitteistä. Tärkeimpiä lukuja joita tulkitsen tutkimusosuudessa ovat tilikauden poistot, liiketoiminnan muut kulut, liikevaihto, ostot, palkat ja palkkiot, taseen velat, oma pääoma sekä tarjouksissa esitetyt hinnat. Tarkoitukseni on ensin tulkita pohjatiedoksi tarjouksia ja tilinpäätöksen keskeisiä lukuja.

Tilinpäätöksen mukaan yhtiöllä on lyhytaikaisia saamisia noin 2,5 miljoonaa euroa, joten se pystyisi rahoittamaan suurenkin hankinnan ilman velkarahoitusta. Vierasta pääomaa yhtiöllä on noin 6,2 miljoonaa euroa, josta lyhytaikaisen osuus on 3,5 miljoonaa euroa. Jos oletetaan, että yhtiö joutuisi ottamaan lainaa investointia varten, olisi lainamäärän oltava suuri, jotta sen vaikutukset olisivat merkittäviä taloudellisia tunnuslukuja laskettaessa. Poistoja yhtiö on tehnyt 106 210,18 euron edestä kyseisen tilikauden aikana. Luku on oleellinen laskettaessa yhtiön sosiaaliturvamaksuluokkaa ja käyttökatetta. Yhtiön liikevaihto oli vuonna 2008 noin 4,6 miljoonaa euroa ja yhtiö teki tappiota 119 880,52 euroa.

Valitsin tutkimustani varten kaksi tarjousta. Tarjoukset ovat tarjous 1 ja tarjous 2. Tarjouksessa 1 tarjotaan projektoria, dokumenttikameraa ja multimediapöytää hintaan 3 885,00 euroa (4 739,70 € sis. alv.). Tarjottavat hyödykkeet voi vaihtoehtoisesti hankkia leasingilla, jossa sopimuksen pituus on 48 kuukautta ja kuukausivuokran suuruus ilman arvonlisäveroa 94,50 euroa (115,29 € sis. alv.). Kokonaiskustannukseksi muodostuisi leasingjärjestelyllä 4 536,00 euroa + alv. (5 533,92 €).

Tarjouksessa 2 tarjotaan suurkuvatulostinta, jonka hinta ostettaessa on 7 515,00 euroa + arvonlisävero 22 %. Arvonlisäverollinen hinta on 9168,30 euroa. Tarjottava hyödyke on mahdollista hankkia myös leasingilla. Sopimus on silloin kestoaltaan 36 kuukautta ja kuukausierän suuruus 231,00 euroa + alv. (281,82 € sis. alv.). Kokonaiskustannukseksi muodostuisi leasingjärjestelyllä 8 316,00 + alv. (10 145,52 sis. alv.). Huolto- ja ylläpitosopimusta tarjotaan 38,00 eurolla per kuukausi.

Kummassakaan tarjouksessa ei mainita mahdollisuudesta purkaa sopimusta kesken vuokrakauden, joten voidaan olettaa, ettei sopimuksen purkaminen ole mahdollista.

Tarjouksissa ei käy ilmi myöskään mitään muita leasingiin liittyviä sopimusehtoja. Syy miksi nostin esille lukuja tilinpäätöksestä ja esittelin tarjouksia, on se, etteivät tarjoukset todennäköisesti edes yhdessä muodosta merkittäviä muutoksia yhtiön talouteen tai tilinpäätöksen tunnuslukuihin. Tutkimuksessa pyrin selvittämään, onko väittämäni oikea vai muuttaisiko tarjouksien hyväksyminen yhtiön taloutta muutenkin, kuin marginaalisella tasolla. Lisäksi tutkin tilannetta, jossa oletetaan yhtiön hankkivan useamman kuin yhden hyödykkeen tarjouksen mukaisin ehdoin.

9.1 Verotus

Kuten kappaleessa 4.1 mainittiin, määräytyy yrityksen sosiaaliturvamaksuluokka poistojen ja palkkojen suhteesta. Yritys voi siis vaikuttaa määräytyvään maksuluokkaan muuttamalla poistoja tai palkkoja. Tässä luvussa tutkin ESTH:n tilinpäätöksen perusteella, mihin maksuluokkaan yhtiö kuuluu ja onko yhtiö jonkin maksuluokan rajalla, jolloin se voisi vaivattomasti vaikuttaa määräytyvään maksuluokkaan.

Yhtiön vuoden 2008 tilinpäätöksen mukaan palkkoja ja palkkioita maksettiin 694 172,80 euroa ja poistoja tehtiin 106 210,18 eurolla. Näin ollen ESTH kuuluu työnantajan sosiaaliturvamaksuissa luokkaan II, koska poistoja on yli 50 500 euroa ja ne ovat 10 – 30 % palkoista. ($106\,210,18 / 694\,172,80 = 15,3\%$). Luokittelussa yhtiö sijoittuu vahvasti luokkaan II, eikä ole niin sanottu rajatapaus.

Jos kuitenkin oletetaan, että yhtiö haluaisi pienentää tarkoituksella maksuluokkaansa. Oletetaan vielä, ettei palkkoja ja palkkioita leikattaisi, vaan ne pysyisivät samana. Silloin poistoja pitäisi saada pienennettyä alle 69 417,28 euroon, jotta poistojen suhde palkoista olisi alle 10 %. Poistoja pitäisi siis pienentää 36 792,90 euroa. Yhtiö ilmoittaa tilinpäätöksen liitetiedoissa tekevän koneista ja kalustosta 25 % menojäännöspoiston, aineettomista oikeuksista 3 – 5 vuoden tasapoiston sekä muista pitkävaikutteisista menoista 5 vuoden tasapoiston. Yhtiön ostaessa 148 000 euroa maksavan hyödykkeen, tekee se siitä tilikauden aikana viiden vuoden tasapoiston (29 600 €) ja 25 %:n menojäännöspoiston (37 000 €). Poistoeron lisäys on 7 400 euroa ja suunnitelman mukainen poisto edellä mainittu 29 600 euroa. Hankinta lisää poistoja tuloslaskelmaan 37 000 euroa. Jos tämä investointi tehtäisiin leasingjärjestelyllä, pienentäisi se yhtiön poistoja riittävät 37 000 euroa, jolloin yhtiön sosiaaliturvamaksuluokka pienenis.

9.2 Tunnusluvut

Kuten luvussa 6 mainittiin, rakentuvat yrityksen taloudelliset toimintaedellytykset kannattavuudesta, vakavaraisuudesta ja maksuvalmiudesta, joita voidaan arvioida eri tunnuslukujen avulla. Tarkoitukseni on seuraavaksi tarkastella ESTH:n tilinpäätöksen avulla kyseisen yhtiön taloudellisia tunnuslukuja ja tutkia, vaikuttaisivatko tarjouksissa mainitut hankintavaihtoehdot (leasing tai osto) näihin tunnuslukuihin.

$$\begin{aligned} \text{Käyttökateprosentti} &= [(-65\,676,98 + 106\,210,18) / 4\,559\,631,86] \times 100 \\ &= 0,88 \% \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{ROE} &= (-65\,676,98 / 335\,666,59) \times 100 \\ &= -19,57 \% \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{Suhteellinen velkaantuneisuus} &= [(6\,213\,762,20 - 0) / 4\,559\,631,86] \times 100 \\ &= 135,09 \% \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{Gearing-prosentti} &= [(5\,778\,250,61 - 618,69) / 335\,666,59] \times 100 \\ &= 1721,24 \% \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{Quick ratio} &= 2\,580\,603,64 / 3\,501\,548,58 \\ &= 0,737 \end{aligned}$$

Current ratio on myös 0,737, koska yhtiöllä ei ole vaihto-omaisuutta.

Kuten laskelmat osoittavat, saavat viisi kuudesta lasketusta tunnusluvusta arvosanan heikko. *Quick ratio* on ainoa tunnusluku, joka saavuttaa tyydyttävän arvon. Näin ollen voidaan todeta, että yhtiön kannattavuus, vakavaraisuus ja maksuvalmius ovat tunnuslukujen perusteella heikkoja. Tilinpäätöksen tulkinnassa täytyy kuitenkin ottaa huomioon, että yhtiön varsinainen liiketoiminta alkoi vasta vuonna 2008.

Tutkittaessa tarjouksien vaikutusta yhtiön taloudellisiin tunnuslukuihin, huomaa pikaisella tarkastelulla, etteivät tarjouksien kokonaishinnat ole sellaisinaan riittäviä aiheuttamaan kuin marginaalimuutoksia tunnuslukuihin. Joudun siis tekemään olettamuk-

sen, jossa yhtiö hankkisi tarjottuja tuotteita useamman kuin yhden. Valitsen tutkittavaksi tunnusluvuista ne joihin vaikutukset olisivat voimakkaimmat.

Oletetaan, että yhtiö olisi ostanut tilikauden aikana tarjouksessa 2 mainitun tuotteen ja rahoittanut sen lyhytaikaisella 10 000 euron velalla. Tarkastelen seuraavaksi tilannetta, jossa yhtiö olisikin ostamisen sijaan hankkinut tuotteen leasingilla ja välttänyt näin 10 000 euron lainan. Vaikutukset olisivat suhteelliseen velkaantuneisuuteen ja *quick ratio*-arvoon seuraavat:

$$\begin{aligned} \text{Suhteellinen velkaantuneisuus} &= (6\,203\,762,20 / 4\,599\,631,86) \times 100 \\ &= 134,88 \% \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{Quick ratio} &= 2\,580\,603,64 / 3\,491\,548,58 \\ &= 0,739 \end{aligned}$$

Edellä lasketut tunnusluvut osoittavat väittämän oikeaksi, että tarjouksien kokonais-kustannukset ovat liian pieniä aiheuttaakseen selviä muutoksia tunnuslukuihin. Suhteellinen velkaantuneisuus muuttui vaivaiset 0,21 prosenttiyksikköä ja *quick ratio* 0,002. Tarjous 2 ei riittänyt muuttamaan merkittävästi taloudellisia tunnuslukuja, joten seuraavaksi tutkin tilannetta, jossa yhtiö olisi tehnyt tilikauden aikana tarjouksien 1 ja 2 mukaiset hankinnat kymmeneen kertaan. Hankintoja varten yhtiö olisi ottanut pitkäaikaista lainaa 150 000 euroa ja tehnyt hankinnoista poistoja yhteensä 34 770 euroa. Jos yhtiö olisi tehnyt hankinnat leasingilla, olisi tilinpäätöksen pitkäaikainen vieras pääoma ja poistot edellä mainittuja lukuja pienemmät.

$$\begin{aligned} \text{Suhteellinen velkaantuneisuus} &= (6\,036\,762,20 / 4\,559\,631,86) \times 100 \\ &= 132,99 \% \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{Gearing-prosentti} &= [(5\,628\,250,61 - 618,69) / 335\,666,59] \times 100 \\ &= 1676,55 \% \end{aligned}$$

Kuten edellä olevat laskelmat osoittavat, ei edes molempien tarjouksien yhdistäminen ja kymmenkertaistaminen vaikuttaisi merkittävästi tunnuslukuihin. Suhteellisen velkaantuneisuuden ero nykytilanteeseen olisi 2,1 prosenttiyksikköä ja *gearing*-prosentin

44,69 prosenttiyksikköä. Voi siis todeta, että yhtiön pitäisi tehdä todella kallis hankinta, jotta sen vaikutukset näkyisivät taloudellisissa tunnusluvuissa.

9.3 Kriittinen leasingpiste

Luvussa 5.3 tarkasteltiin leasing- tai ostopäätöksen helpottamista määrittämällä kriittinen leasingpiste. Piste ilmaisee viimeistä leasingvuokran arvoa, joka on yrityksen kannalta kannattavaa maksaa. Tässä luvussa tutkin tarjouksessa 2 esitettyjen tietojen pohjalta kyseisen tilanteen kriittistä leasingpistettä (L^*). Yhtiön veroaste on 26 % ja veron vähennyksen jälkeinen diskonttauskerroin (3 vuotta ja 5 %) on 2,723 (liite 1). $I_0 = 7\,515$, $n = 3$, $T_c = 26\%$, ja $D_t = 2\,505$ (I_0/n).

$$L^* = \frac{7\,515,00 - (2\,505 * 0,26 * 2,723)}{0,74 * 2,723}$$

$$= 2849,36 / 12 \text{ kk}$$

$$= 237,45$$

Kriittiseksi leasingpisteeksi saatiin 237,45 euroa, joka ilmaisee viimeistä kannattavaa leasingvuokran määrää. Sopimuksessa mainitaan, että kuukausivuokran suuruus on 231,00 euroa, joka on 6,45 euroa pienempi, kuin kriittinen leasingpiste. Kaavan mukaan leasingjärjestely olisi näillä ehdoilla yrityksen kannalta edullisempi, kuin ostaminen.

9.4 Nettonykyarvo

Luvussa 5.2 tarkasteltiin leasingsopimuksen nettonykyarvoa (NPV) matemaattisella kaavalla, jonka avulla voidaan saada suuntaa leasinghankinnan kannattavuudesta. Jos kaavan antama tulos on positiivinen, kannattaisi kaavan mukaan yrityksen hankkia hyödyke ennemmin leasingjärjestelyllä, kuin ostaa kyseinen hyödyke. Tutkin nettonykyarvomenetelmällä ESTH:n saamaa tarjousta 1 ja sen kannattavuutta. Yhtiön veroaste on 26 % ja veron vähennyksen jälkeinen diskonttauskerroin (4 vuotta ja 5 %) 3,546 (liite 1). $I_0 = 3\,885$, $n = 4$, $T_c = 26\%$, $D_t = 971,25$ (I_0/n) ja $L_t = 1\,134$ ($94,50 * 12$).

$$\begin{aligned}
 NPV &= (0,26 * 971,25) + (0,74 * 1\,134) \\
 &= 1091,69 \\
 &3885 - (1091,69 * 3,546) \\
 &= 13,88
 \end{aligned}$$

Tarjouksen 1 tiedoilla saadaan nettonykyarvoksi positiivinen luku, joten kaavan mukaan yhtiön pitäisi hankkia tarjottu hyödyke leasingilla. Kaavaratkaisuissa täytyy kuitenkin muistaa, etteivät ne sellaisinaan riitä päätöksenteon perusteeksi. Yrityksen pitää nähdä investointi kokonaisvaltaisempana prosessina, jossa on monta huomioitavaa muuttujaa.

10 JOHTOPÄÄTÖKSET

Valitsemalla leasingrahoituksen ostamisen sijaan, voi yritys vaikuttaa taloudelliseen tilaansa. Vaikutus taloudellisiin tunnuslukuihin riippuu investoinnin suuruudesta suhteessa yrityksen tilinpäätöksen lukuihin, kuten esimerkiksi kokonaisvelan määrään, omaan pääomaan, liikevaihtoon ja poistoihin. Tutkimuksessa osoitin, etteivät marginaali-investoinnit muuta radikaalisti yrityksen tunnuslukuja, vaikka pieniä muutoksia tapahtuukin.

Toisaalta on myös tilanteita, joissa pienikin investointi ja tapa, jolla investointi tehdään, vaikuttaa yrityksen talouteen. Tilanteessa, jossa yritys on niin sanotusti kahden työnantajan sosiaaliturvamaksuluokan rajalla, voi pienikin muutos poistoissa kääntää tilanteen yrityksen kannalta edulliseksi tai epäedulliseksi. Yrityksen on syytä tarkastella tätä verotukseen liittyvää asiaa leasing- tai ostopäätöstä tehdessään.

Verotukselliset asiat ovat erityisen haastavia leasingjärjestelyssä. Haastavuus tulee tulkinnallisista vero-ongelmista eli minkä tyyppiseksi sopimukseksi leasingsopimus katsotaan. Veromenettely on siis erilainen riippuen siitä, tulkitaanko leasingsopimus kaupan- vai vuokranluonteiseksi. Leasingsopimus saatetaan myös tulkita peiteltyksi osamaksukaupaksi, jolloin menettely poikkeaa edellä mainituista. Kansainvälisissä leasingjärjestelyissä on tärkeää selvittää sopimusosapuolten valtioissa noudatettava tulkinta leasingsopimusten luokittelusta. Kuten edellä mainituista huomioon otettavis-

ta asioista voi todeta, ovat verotukselliset asiat monimutkaisia ja vaativat ne yritykseltä erityistä huomiota.

Yrityksen kannattaa laskea investointipäätöksen mahdollisia vaikutuksia taloudellisiin tunnuslukuihin, vaikka investointi olisikin kustannuksiltaan pieni. Vaikutukset saattavat näyttää merkityksettömiltä, mutta investointipäätöksen vaikutusten ymmärtäminen kokonaisuudessaan on yrityksen kannalta tärkeää.

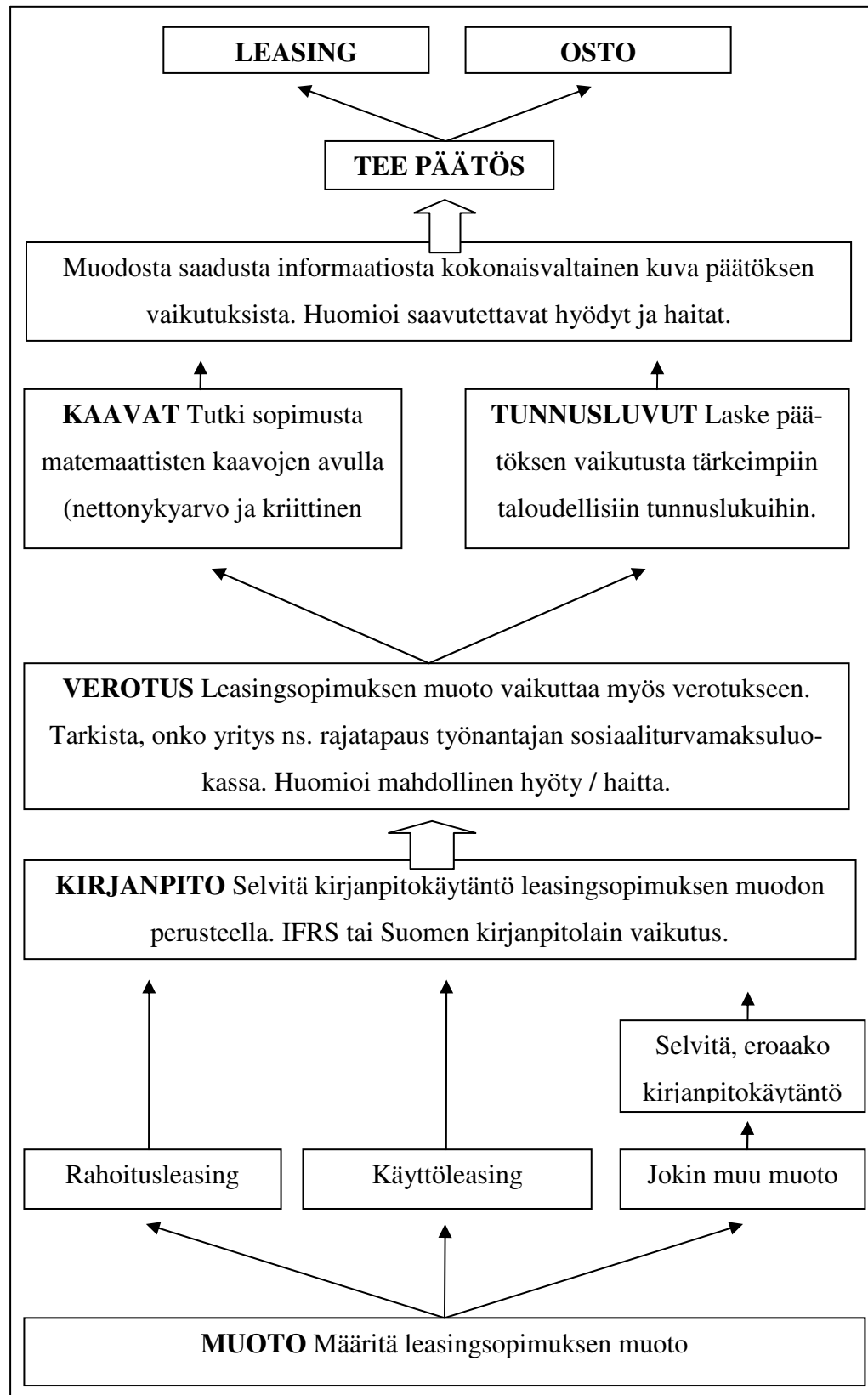
IFRS-standardien voimaantulo on muuttanut leasingopimusten kirjanpitokäytäntöä, koska kyseiset asetukset poikkeavat Suomen kirjanpitolaista. Yrityksen täytyy huomioida muuttuneet kirjanpitomääräykset tehdessään päätöstä leasingin ja ostamisen välillä. Vuodesta 2005 lähtien, on Euroopan unionin alueella toimivien julkisten pörssiyritysten täytynyt noudattaa konsernitilinpäätöksessään IFRS-standardeja. Kirjanpito-velvollinen voi kuitenkin laatia IFRS-standardien mukaisen tilinpäätöksen, jos tilintarkastuksen suorittaa hyväksytty tilintarkastaja.

Matemaattiset kaavat, kuten netto nykyarvo ja kriittisen leasingpisteen määrittäminen, helpottavat yrityksen päätöstä leasingin ja ostamisen välillä. Matemaattiset kaavat ovat suuntaa-antavia, eivätkä ne riitä sellaisinaan päätöksenteon perusteeksi. Kaavat eivät ota huomioon kaikkia mahdollisia muuttujia, joita yrityksen olisi syytä tiedostaa päätöstä tehdessään. Tällaisia muuttujia on muun muassa huolto- ja ylläpitosopimukset, joiden tuomaa hyötyä on yrityksen arvioitava päätöstä tehdessä.

Taloudellisesti vaikeina aikoina, jolloin leasinginvestoinnit ovat kasvussa, turvautuu moni yritys kyseiseen rahoitusmuotoon. Päätöstä tekevän yrityksen on osattava määrittellä leasinginsopimuksen muoto, eli tulkitaanko se rahoitus- vai käyttöleasing sopimukseksi. Tulkinnan ymmärtäminen on kaiken perusta, koska ilman oikeaa tulkintaa, ei yritys pysty ymmärtämään verotus- ja kirjanpitokäytäntöä leasingin osalta. Ilman ymmärrystä kirjanpitokäytännöstä, ei yritys pysty arvioimaan vaikutuksia taloudellisiin tunnuslukuihin. Prosessi on siis monimutkainen ja vaatii leasingin ymmärtämistä kokonaisvaltaisena ilmiönä.

Toimeksiantajan pyynnöstä teen tutkimusosuuden loppuun niin sanotun muistilistan tai päätöksentekopuun (kuva 9), jonka tarkoituksena on helpottaa tulevaisuudessa heidän päätöksentekoa leasingin ja ostamisen välillä. Päätöksentekopuuhun olen koonnut

asioita ja vaikutuksia, jotka on otettava huomioon päätöstä tehdessä. Eteneminen tapahtuu juuresta latvaan, kohti lopullista päätöstä.

KUVA 9. Leasing- ja ostopäätöksen päätöksentekopuu.

11 PÄÄTÄNTÖ

Opinnäytetyö oli prosessina mielenkiintoinen ja yllätyin siitä, miten paljon se lisäsi ymmärrystäni yritysten taloudellisesta toimintakentästä. Päätös leasingin ja ostamisen välillä on ongelmallinen, koska päätöksen tekijän on otettava huomioon useita eri muuttujia. Uskon kuitenkin, että opinnäytetyöni antaa lukijalle kokonaisvaltaisen kuvan leasingin vaikutuksista yrityksen talouteen sekä auttaa ymmärtämään paremmin leasingin ja ostamisen eroavaisuuksia.

Opinnäytetyötäni tehdessä syksyllä 2009, on maailmantalouteen edelleen vaikuttamassa globaali taantuma. Yritykset ovat joutuneet leikkaamaan menojaan ja kiinnittämään investointipäätöksiinsä entistä enemmän huomiota. Leasinginvestoinnit ovat kasvaneet merkittävästi viimeisen kymmenen vuoden aikana, joten leasingin ymmärtäminen ilmiönä on ajankohtainen.

Asetin opinnäytetyölleni tavoitteeksi informaation tuottamisen toimeksiantajalle ja onnistuin siinä mielestäni hyvin. Teoreettinen viitekehys mielletään monesti vain tutkimusosuutta tukevaksi osioksi. Opinnäytetyössäni molemmat osuudet, teoria ja tutkimus, kulkevat rinnakkain ja niitä pitää tarkastella kokonaisuutena ymmärtääkseen käsiteltävän asian.

Lopuksi haluan kiittää Etelä-Savon Tietohallinto Oy:n edustajia Jarkko Sanisaloa ja Heino Vakkilaista, jotka antoivat toimeksiannon opinnäytetyöhöni sekä työni ohjaajaa Terttu Liimataista. Erityiskiitoksen haluan osoittaa Ulla Kedolle, joka on auttanut minua, niin opinnäytetyöprosessissa, kuin kaikissa opintoihin liittyvissä asioissa.

LÄHTEET

Ahti, Ari, Tikkanen, Reino & Viljanen, Juhani 2001. Konsernitilinpäätös. Helsinki: Tietosanoma Oy.

Alhola, Kari, Koivikko, Aarne, Rätty, Päivi & Tuominen, Olavi 1999. Tilinpäätös ja yritysvero. Porvoo: WSOY.

Brigham, Eugene F. & Gapenski, Louis C. 1988. Financial Management. New York: The Dryden Press.

Eerola, Antti, Holla, Jyrki, Holmström, Paula, Jokela, Minna, Juusela, Janne, Järvenoja, Markku, Kellas, Sebastian, Lepistö, Markku, Paronen, Vesa, Sandelin, Eric, Soikkeli, Lauri, Torkkel, Timo, Tunturi, Markku O. & Vuorilehto, Eila 2005. Elinkeinovero 2005. Helsinki: Edita.

Etelä-Savon Tietohallinto Oy 2009. WWW-dokumentti.

http://www.esth.fi/fi/sisalto/001_etusivu/. Päivitetty 10.9.2009. Luettu 15.11.2009.

Hirsjärvi, Sirkka, Remes, Pirkko & Sajavaara, Paula 2001. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Ikkala, Jarmo, Pallonen, Raimo, Haapaniemi, Ossi & Raitasuo, Outi 1997. Verosuunnittelun käsikirja I. Helsinki: Kauppakaari Oy.

International Accounting Standard 1997. IAS 17 Leases. WWW-dokumentti.

<http://www.iasplus.com/standard/ias17.htm>. Ei päivitystietoja. Luettu 22.10.2009.

Järvinen, Risto, Prepula, Eero, Riistamaa, Veijo & Tuokko, Yrjö 1998. Uusi kirjanpitolainsäädäntö – kirjanpito ja tilinpäätös. Porvoo: WSOY.

Kallio, Mika, Nielsen, Ari, Ojala, Marko, Saukko, Petri & Sääskilahti, Juha 2008. Arvonlisävero 2008. Helsinki: Edita.

Kallunki, Juha-Pekka & Kytönen, Erkki 2002. Uusi tilinpäätösanalyysi. Helsinki: Talentum media Oy.

KILA 2006. Lausunto 1775/28.3.2006. WWW-dokumentti.

<http://www.edilex.fi/oikeuskaytanta/kila/1775>. Päivitetty 23.10.2009. Luettu 28.10.2009.

Kinkki, Seppo & Lehtisalo, Anneli 1998. Yritystietous. Porvoo: WSOY.

Kirjanpitoasetus 2:7 § 2 mom. 2 kohta. WWW-dokumentti.

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1997/19971339?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=kirjanpitoasetus>. Päivitetty 24.9.2009. Luettu 22.10.2009.

Kirjanpitolaki 2009. 9:2 § muutossäädös 30.12.2004/1304. WWW-dokumentti.

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1997/19971336#a1336-1997>. Päivitetty 24.9.2009. Luettu 22.10.2009.

Knüpfer, Samuli & Puttonen, Vesa 2004. Moderni rahoitus. Helsinki: WSOY.

Laitinen, Erkki K. 2002. Strateginen tilinpäätösanalyysi. Helsinki: Talentum Media Oy.

Leppiniemi, Jarmo 2000a. Rahoitus. Vantaa: WSOY.

Leppiniemi, Jarmo 2000b. Yritysrahoitus. WSOYpro Oy – Yritysonline. WWW-dokumentti.

<http://www.wsoypro.fi/wsoypro.aspx?navi=Onlinepalvelut.Yritysonline&prevpos=yr111.9028&pos=yr111.9028&page=selain&ts=yo&openhaku=25&gethere=>. Päivitetty 8.9.2009. Luettu 23.10.2009.

Leppiniemi, Jarmo 2003. IFRS – Johdon käsikirja. Helsinki: WSOY.

Leppiniemi, Jarmo & Leppiniemi, Raili 2000. Tilinpäätöksen tulkinta. Porvoo: WSOY.

Levy, Haim & Sarnat, Marshall 1998. Capital Investment and Financial Decisions. Hertfordshire: Simon & Schuster International Group.

Niskanen, Jyrki & Niskanen, Mervi 2002. Yritysrahoitus. Helsinki: Edita Prima Oy.

Rahoitusleasing 2008. Tilastokeskus. WWW-dokumentti.

http://www.stat.fi/til/rlea/2008/rlea_2008_2009-04-02_kuv_001_fi.html. Päivitetty 2.4.2009. Luettu 23.10.2009.

Rahoitusleasing 2008. Tilastokeskus. WWW-dokumentti.

http://www.stat.fi/til/rlea/2008/rlea_2008_2009-04-02_kuv_002_fi.html. Päivitetty 2.4.2009. Luettu 23.10.2009.

Rytteri, Päivi 2008. Lease or buy? Leasing vai velka? Lappeenranta teknillinen yliopisto. Kauppätieteellinen tiedekunta. Talouden ja yritys juridiikan laitos. Kandidaatin-tutkielma.

Räty, Päivi & Virkkunen, Virpi 2002. Kansainvälinen tilinpäätöskäytäntö – IAS-raportointi. Porvoo: WSOY.

Soininen, Marjaana 1995. Tieteellisen tutkimuksen perusteet. Turku: Turun yliopisto.

Tikka, Kari S., Nykänen, Olli & Juusela, Janne 2000. Yritysverotus I – II. WSOYpro Oy – Yritysonline. WWW-dokumentti.

<http://www.wsoypro.fi/wsoypro.aspx?navi=Onlinepalvelut.Yritysonline&prevpos=yv111.22132&pos=yv111.22132&page=selain&ts=yo&openhaku=26&gethere=>. Päivitetty 10.11.2009. Luettu 23.10.2009.

Vakkilainen, Heino 2009. Etelä-Savon Tietohallinto Oy:n vastaanottamia tarjouksia.

Yksityinen sähköpostiviesti 23.9.2009. Taloussuunnittelija. ESTH Oy. Yrityksen WWW-sivut. <http://www.esth.fi/> Päivitetty 10.9.2009. Luettu 15.11.2009.

Verohallinto 2009. Työnantajan sosiaaliturvamaksut vuonna 2009. WWW-dokumentti.

http://www.vero.fi/default.asp?path=5,40&article=7591&domain=VERO_MAIN.

Päivitetty 24.4.20009. Luettu 9.11.2009.

Diskonttauskerroimet (Levy, Sarnat 1998, 755)

Jaksollisten suoritusten yhteisen alkuarvon antava diskonttauskerroin.

n	1 %	2 %	3 %	4 %	5 %	6 %	7 %	8 %	9 %	10 %
1	0,990	0,980	0,971	0,962	0,952	0,943	0,935	0,926	0,917	0,909
2	1,970	1,942	1,913	1,886	1,859	1,833	1,808	1,783	1,759	1,736
3	2,941	2,884	2,829	2,775	2,2,723	2,673	2,624	2,557	2,531	2,487
4	3,902	3,808	3,717	3,630	3,546	3,465	3,387	3,312	3,240	3,170
5	4,853	4,713	4,580	4,452	4,329	4,212	4,100	3,993	3,890	3,791
6	5,795	5,601	5,417	5,242	5,076	4,917	4,767	4,623	4,486	4,355
7	6,728	6,472	6,230	6,002	5,786	5,582	5,389	5,206	5,033	4,868
8	7,652	7,325	7,020	6,733	6,463	6,210	5,971	5,747	5,535	5,335
9	8,566	8,126	7,786	7,435	7,108	6,802	6,515	6,247	5,995	5,759
10	9,471	8,983	8,530	8,111	7,722	7,360	7,024	6,710	6,418	6,145

Etelä-Savon Tietohallinto Oy

14.4.2009

Nuutti Teräsalmi

Savilahdenkatu 10

50100 MIKKELI

VIITE: Projektori + dokumenttikamera + Multimediapöytä

Projektori:

3M X90 Multimediaprojektori

XGA-resoluutio, 4000 ANSI-lumena,

paino 7,1 kg

3 data- (myös M1-D) 1 videoliitäntä

automaattinen vertikaalinen keystone-korjaus,

verkkoliitäntä.

Whisper-toiminto.

TAKUU 3 VUOTTA

Hinta: 2140,00 € alv 0%

Dokumenttikamera

Qomo 700 Dokumenttikamera

- Uusi ohut ja moderni muotoilu. Keveytensä ansiosta myös liikuttelu on vaivatonta
- XGA- resoluution kuva yhdistettynä uuteen digitaaliseen kuvanparannustekniikkaan takaavat loistavan kuvan laadun
- 22x optinen ja 10x digitaalinen suurennos esittävät kuvat pienimmissä yksityiskohdissaan
- Toimii myös ohjauskeskuksena eri kuvanlähteiden välillä. Qomo700 voidaan liittää tietokone (x2 kpl), kamera ja videot (x2 kpl). Qomo700 voidaan ohjata myös projektorin RS232 kytkennän avulla
- Motorisoitu optiikkapää mahdollistaa kuvan vierittämisen ja tekstin lukemisen yhdellä painalluksella
- A4 valopöytä ja LED-lisävalot antavat tasaisen valaistuksen ja näiden käyttöikä on jopa 10 vuotta
- USB 2.0 tuen ansiosta kuvien tallentaminen tietokoneelle on nopea
- Mahdollisuus pysäyttää kuva digitaalisesti, jakaa kuva (50/50) tai erityisen otsikkotoiminnon avulla pysäyttää pelkästään otsikko

Tarjous 1 (Vakkilainen 2009)

- Langattoman kaukosäätimen avulla eri toimintojen ohjaaminen ei ole paikkaan sidottu
- 3 vuoden takuu, LED valoilla 10 vuoden takuu

Hinta: 1420,00 € alv 0%

Multimediapöytä:

TK-Team multimediapöytä, koivumelamiini tai valkoinen

Mitat: 920x490 mm.

Ylätasojen korkeus säädettävissä 970-1300 mm.

Kaksi tasoa laitteille, säädettävät

Neljä lukittavaa pyörää.

Hinta: 325,00 € alv 0%

Yhteensä: 3885,00 €

tai

VUOKRAUS 94,50 € / kk (48kk)

Toimitusaika 10 pv tilauksestanne

Toimitus Vapaasti Mikkelissä

Tarjous 2 (Vakkilainen 2009)

TARJOUS

Etelä-Savon Tietohallinto Oy
Nuutti Teräsalmi

20.11.2008

VIITE: Suurkuvatulostin Yhdyskuntatekniikka ja ympäristö

Canon iPF820 (2 rullan kone)

- 44” tulostuskoko
- 5-värin reaktiivinen järjestelmä (dye/pigmentti)
- Sisäänrakennettu 80 Gt kovalevy
- 2,400 x 1,200dpi resoluutio
- Tupla rullasyöttö (iPF820)
- Erittäin nopeita – A1 24 sekuntia ja A0 47 sekuntia
- Värien vaihto tuotantoa keskeyttämättä
- HPGL/2 ja HP RTL yhteensopiva ja HDI Ajuri CAD sovelluksilla
- Reunaton tulostus
- Säästötulostus
- Suuri LCD näyttö

– Automaattinen rullanvaihto tulostusajurin kautta
ajan säästämiseksi ja tuottavuuden lisäämiseksi
Canon iPF820 44” tulostin
Toinen rullasyöttöyksikkö ja kori
Jalusta

Hinta: 7515,00 € alv 0%

Vuokraus 36 kk leasingvuokra 231,00 € / kk

Huolto- ja ylläpitosopimus

Sisältää laitteen ylläpidon, puhdistukset, työt ja päivitykset .

Sopimus ei sisällä; väriaineita, hukkavärisäiliötä ja tulostinpäätä.

Hinta: 38,00 € / kk

esth.fi

ETELÄ-SAVON TIETOHALLINTO OY

TILINPÄÄTÖS 1.1.-31.12.2008

y-tunnus 2108986-8

Etelä-Savon tietohallinto Oy
y-tunnus 2108985-8

Tasekirja 31.12.2008

TILINPÄÄTÖS TILIKAUDELTA 1.1. - 31.12.2008

Sisällysluettelo	Sivu
Tase	1
Tuloslaskelma	2
Tilinpäätöksen liitetiedot	3 - 4
Tilinpäätöksen allekirjoitukset	5
Tilinpäätösmerkintä	5
Käytetyt kirjanpitokirjat	6

Tasekirja (KPL 3:8.1 §) on säilytettävä vähintään 10 vuotta tilikauden päättymisestä (KPL 2:10 §).

Tilikauden tositeaineisto on säilytettävä vähintään 6 vuotta sen vuoden lopusta, jonka aikana tilikausi on päättynyt (KPL 2:10.2 §), ellei kirjanpitolain 2 luvun 10 §:n 4 momentin säännöksestä muuta johdu.

ESTH:n tilinpäätös 2008 (Vakkilainen 2009)

Etelä-Savon tietohallinto Oy
y-tunnus 2108986-8

Tasekirja 31.12.2008

TASE	31.12.2008	31.12.2007
V a s t a a v a a		
Pysyvät vastaavat	3 968 826,16	224 138,24
Aineettomat hyödykkeet	3 000 853,03	19 006,03
Aineelliset hyödykkeet	367 971,52	204 532,21
Vaihtuvat vastaavat	2 580 603,64	333 852,31
Saamiset	2 579 984,95	63 717,08
Lyhytaikaiset saamiset	2 579 984,95	63 717,08
Myyntisaamiset	1 271 456,07	0,00
Muut saamiset	702 521,25	58 954,28
Siirtosaamiset	606 007,63	4 762,80
Rahat ja pankkisaamiset	610,69	270 135,23
V a s t a a v a a	6 549 428,79	557 990,55
V a s t a t t a v a a		
Oma pääoma	335 666,59	455 547,11
Osakepääoma	500 000,00	500 000,00
Edellisten tilikausien voitto (tappio)	-44 452,89	0,00
Tilikauden voitto (tappio)	-119 880,52	-44 452,89
Vieras pääoma	6 213 762,20	102 443,44
Pitkäaikainen vieras pääoma	2 712 213,62	0,00
Lainat muilta luotonantajilta	2 712 213,62	0,00
Lyhytaikainen vieras pääoma	3 501 548,58	102 443,44
Lainat muilta luotonantajilta	3 066 036,99	0,00
Ostovelat	209 723,40	102 421,15
Muut velat	17 685,86	22,29
Siirtovelat	128 102,25	0,00
V a s t a t t a v a a	6 549 428,79	557 990,55

ESTH:n tilinpäätös 2008 (Vakkilainen 2009)

Etelä-Savon tietohallinto Oy
y-tunnus 2108986-8

Tasekirja 31.12.2008

TULOSLASKELMA	1.1.-31.12.2008	19.1.-31.12.2007
LIKEVAIHTO	4 599 631,86	0,00
Liiketoiminnan muut tuotot	8 420,00	0,00
Materiaalit ja palvelut		
Ostot tilikauden aikana	-23 459,89	-456,05
Ulkopuoliset palvelut	-3 532 835,72	-42 072,17
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-694 172,80	0,00
Henkilösivukulut	-146 520,01	
Eläkekulut	-118 969,59	0,00
Muut henkilösivukulut	-27 550,42	0,00
Poistot ja arvonalentumiset	-106 210,18	-852,44
Liiketoiminnan muut kulut	-170 530,24	-1 072,23
LIKEVOITTO (-TAPPIO)	-65 676,98	-44 452,89
Rahoitustuotot ja -kulut	-54 197,54	0,00
VOITTO (TAPPIO) ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	-119 874,52	-44 452,89
VOITTO (TAPPIO) ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA	-119 874,52	-44 452,89
Tuloverot	-6,00	0,00
TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)	-119 880,52	-44 452,89

ESTH:n tilinpäätös 2008 (Vakkilainen 2009)

Etelä-Savon tietohallinto Oy
y-tunnus 2108986-8

Tasekirja 31.12.2008

TILINPÄÄTÖKSEN 31.12.2008 LIITETIEDOT

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Arvostusperiaatteet ja -menetelmät

Yhtiön aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on arvostettu hankintamenoonsa ja niistä on vähennetty suunnitelman mukaiset poistot.

Saamiset on arvostettu nimellisarvoonsa.

Jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Yhtiön omistamien kuluvien pysyvien vastaavien hankintameno poistetaan ennalta laaditun suunnitelman mukaisesti. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu tasapoistoina aineettomien hyödykkeiden osalta ja menojäännöspoistoina aineellisten hyödykkeiden osalta niiden taloudellisen pitoajan perusteella. Poistot on laskettu hyödykkeen käyttöönottokaudesta alkaen.

Poistoajat ovat:

Aineettomat oikeudet	Tasapoisto	3 - 5 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot	Tasapoisto	5 vuotta
Koneet ja kalusto	Menojäännöspoisto	25 %

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Vertailtaessa tilikauden tietoja edellisen tilikauden tietoihin tulee ottaa huomioon se, että yhtiön varsinainen liiketoiminta on käynnistynyt vasta vuoden 2008 aikana.

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Oman pääoman erien lisäykset ja vähennykset

Osakepääoma	500 000,00	500 000,00
Edellisten tilikausien voitto (tappio)	-44 452,89	0,00
Tilikauden tulos	-119 880,52	-44 452,89
Oma pääoma yhteensä	335 666,59	455 547,11

Laskelma voitonjakokelpoisista varoista

Edellisten tilikausien voitto/tappio tilikauden alussa	-44 452,89	0,00
Tilikauden tulos	-119 880,52	-44 452,89
	-164 333,41	-44 452,89

Yhtiöllä ei ole voitonjakokelpoisia varoja.

Etelä-Savon tietohallinto Oy
y-tunnus 2108986-8

Tasekirja 31.12.2008

Liitetiedot henkilöstöstä ja toimielinten jäsenistä

Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä

	2008	2007
Yhtiöllä on henkilökuntaa	24	0

Hallituksen palkkiot	9 995,00	0,00
----------------------	----------	------

Toimintakertomusta koskevat liitetiedot

Hallituksen esitys yhtiön voittoa tai tappiota koskeviksi toimenpiteiksi

Yhtiön hallitus esittää, että tilikauden tappio 119.880,52 euroa siirretään edellisten tilikausien tulostilille ja että osinkoa ei jaeta.

Yhtiön osakkeet

Yhtiöllä on 5.000 osaketta, joiden nimellisarvo on 100 euroa. Kukin osake oikeuttaa yhteen ääneen yhtiökokouksessa. Osakkeita koskee yhtiöjärjestyksen mukainen luustus- ja suostumuslauseke.